

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 50 din — ne-
deljska izdaja so-
letno 96 din, za
inozemstvo 120 din.

Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENECC

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Ost. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje

V trpljenju je moč in veličina

Zemlja se je iznebila svojih okovov in prišla je pomlad, to se pravi osvobodjenje, prenovljenje, radost. Človeški duh bi sam od sebe rad v svobodo in bi se rad iznebil vseh vezí, ki ga pritiskajo k tlom. Prav tako se v cerkvenem letu pripravlja pomlad, to se pravi velika noč, vstajenje. A kakor brez velikega petka ni velike nedelje, tako ni vstajenja brez trpljenja. Nemara ni človeški rod tega nikoli tako v dno duše občutil kakor v teh dneh, ko je vsepovsod navzlic pomladanskim kalém en sam veliki petek, ko nam je tako po občutenju prišla prav tiha nedelja, ko so se celó oltarji zagrnili v žalno barvo. Vprav Cerkev hoče iz vsega, kar je človeško lepega in tudi iz vsekega prav zaradi vzgojnih razlogov s silo privedi človeške misli na trpljenje samega Boga. Saj je nekdo tako pravilno in prav iz teh dni zapisal: »Trpljenje, kakšen božji, nepoznani prijatelj si ti! Iz trpljenja imamo vse, kar je dobrega v nas, vse, kar je v življenju pomembnega. Iz trpljenja izhaja sočutje, izvira hrabrost, iz njega so vse čednosti.« In neki veliki sodobni mislec je v knjigi, ki jo je napisal s solzami in plamtečim srcem, opeval očičevalno in osvobodilno trpljenje.

Težko je človeku razumeti, da bi bilo trpljenje tisto, kar ga šele nareja človeka. A čim bi se vsakdo zamislil v svoje življenje in bi do dna preudaril vse to, kar je doživel in kakor je dosegel to ali ono, bi slednjič le moral priznati, da je bila v sleherni časi življenja na dnu grenka, pregrenka kaplja. A vprav ta kaplja je bila tisti biser, ki se je z njim človek narejal; se dvigal in slednjič dospel do ravne poti, to je, da je prišel v svoji notranjosti do spoznanja, da ni na svetu ničesar dosegljivega, ne da bi bil trpel. In tako je vse naše življenje slično školjki v morju. Kakor ima školjka v sebi zrnice peska in jo to zrnice rani, pa jo obdaja s sluzjo, pa se v njenih bolečinah spremeni zrnice v predragoceni biser, tako se nam po trpljenju in zaradi trpljenja spremeni življenje v pravo življenje, ki je vredno človeka, ki je zares človek. Res je, da človeku bolj prija lažnost, udobje, uživanje, veseljačenje, zabava, smeh in ples, a slednjič? Kaj ima od vsega tega? Praznosta. Iz te praznoti mu ni drugačnega izhoda, ko da se iznova opaja z zabavami in vse njegovo življenje sliči opotekanju v pijanosti. Za tako opotekanje pa nas Bog brez dvoma ni poslal na svet. Rojeni smo v trpljenju in za trpljenje, zakaj vprav trpljenje pritisne svojim žrtvam veličastne poteze. To veličastvo trpljenja se izraža v življenju največjih zastopnikov človeštva. Vprav med velikimi osebnostmi, ki so človeškemu rodu v največjo čast in nesmrtno slavo, ne najdemo dosti takih, ki bi ne bili zaznamenovani s trpljenjem, tako da je nekdo trdil, da je trpljenje merilo za resnično veličino človeka. V zgodovini človeštva imamo dolgo vrsto osebnosti, ki jih je trpljenje očistilo in očistilo. Tako v bajeslovju starega veka Prometeja in Edipa; v zapiskih kulturne zgodovine Danteja, stvaritelja »Nebeske komedije«, in Michelangela, največjega stavbenika, kiparja in slikarja. Iz svetovne zgodovine pa nam je znana trpljenja polna škotska kraljica Marija Stuart, pa iz knjige vseh knjig — svetopisemski Job in toliko, toliko drugih. Koliko je zares trpečih in v trpljenju izčiščenih med nami, ki njih imen zgodovina ne bo nikoli ne imenovala ne proslavila! Osebnosti, v trpljenju preizkušene so dandanašnji vse tiste matere, ki so dale sinove domovini, pa so jih izgubile in ne vedo, kako so umrli, kje je njihov grob, katera zemlja jih krije. Veličanstvo trpljenja obseva vse tiste žene in matere, ki so se jim na begu spričo pošasti vojske izgubili otroci, izgubili nemara tudi še kot žrtve pohotnosti nasprotnikov.

Osebnosti trpljenja so moške in fantje, ki pustijo dom, družino in gredo v tuje zemlje in prestajajo grozote telesnih ran, lakote, žeje. Pa vseh teh imen nam zgodovina ne bo nikdar zapisala.

Vprav v teh dneh bega tudi po naših krajih božja šiba, ki v nas budi trpljenje in strah pred trpljenjem, pa je vendar v nas nekaj, kar nam ne dá, da bi klonili, ampak imamo še navzlic vsemu pogled na pomlad, radost za pričakovano vstajenje, naj nam duša ne ždi v temi, ampak imamo kljub hudim, tako bridko stvarnim oviram v skrbah za domove in otroke v duhu pred seboj zgled samega trpečega Boga. V mislih nanj se opiramo v vseh nadlogah, saj vemo, da je On trpel, ne da bi bil kaj zakrivil; da je trpel, ker si je trpljenje nam vsem v tolažbo sam izbral in da je trpel iz prave, čiste ljubezni do človeka.

Človeška ljubezen sega največkrat le do meje trpljenja. Malo je takih ljudi, ki bi poznali junaštvo trpljenja, mučeništvo trpljenja. Kaj pa naj rečemo o junaštvu, mučeništvu, o sramotni, bolečin polni smrti za druge! Trpljenje, smrt za druge, za zoprne ljudi! Za ljudi brez srca! Za ljudi, ki so nam sovražni! In prav zato, ker je največji Trpin dejal, da »nima nihče večje ljubezni ko tisti, ki dá svoje življenje za druge,« utegnemo zlahka črpati moč in tolažbo v

Napetost med Ameriko in osiščnimi državami narašča

Italija in Nemčija sta vložili zaradi plenjenja njunih trgovskih ladij protest, ki pa ga je Amerika zavrnila

Zaplenjenih je že nad 130 parnikov

Washington, 2. aprila. Associated Press. Ameriške oblasti so doslej zaplenile vsega skupaj 66 nemških, italijanskih in danskih ladij. Poleg tega je bilo zaseženih v argentinskih, čilenskih in urugvajskih pristaniščih še nadaljnjih 60 parnikov. V južnoameriških pristaniščih so moštva nemških in italijanskih parnikov skušala zažgati svoje ladje, da ne bi prišle v roke nasprotnikov Italije in Nemčije. V Venezueli sta bili zažgani 2 ladji, v Equadorju ena, v Mehiki ena, v Nicaragui tudi ena. Večinoma gre tu za nemške ladje. Zaradi tega zažiganja so v Združenih državah kakor tudi v drugih ameriških državah začeli internirati posadke nemških in italijanskih ladij.

New York, 2. aprila. »New York Post« poroča iz New Yorka, da so osebe v italijanskih konzulatih že dobila iz Rima navodilo, naj se pripravijo za odhod iz Združenih držav. Prav tako so italijanski državljani ter razne trgovske, poslovne in potniške agencije dobile ukaz, da čim prej uredijo račune ter uničijo vse listine, ki bi mogle na kak način škodovati Italiji.

Washington, 2. aprila. DNB: Državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull ni hotel na sprejemu časnika izdati besedila italijanske in nemške protestne note proti zaplenitvi italijanskih in nemških ladij v ameriških pristaniščih in o interniranju poštnih ladij. Hull je samo pripomnil, da je ameriška vlada takoj po zaplenitvi ladij obvestila o tem vlade južnoameriških držav. (AA.)

Washington, 2. aprila. Reuter: Vrhovno državno tožilstvo je pozvalo Združeno tožilstvo v USA, da še danes ukrenejo vse potrebno v zvezi s požari, nastalimi na italijanskih in nemških ladjah v ameriških vodah. (AA.)

Ukrepi tudi v Južni Ameriki

Republike Equador, Mehika, Peru, Čile, Kostorico, Venezuela in Panama so podvzele iste korake, kakor Združene države Severne Amerike, to da v novih primerih niso mogle ohraniti italijanskih in nemških ladij, ker so jih njih posadke uničile ali pa poškodovale. V Združenih državah je znano okoli trideset primerov sabotaže nemških in italijanskih ladij. Posadke vseh teh ladij se nahajajo v rokah policije in se bo proti njim uvedlo kazensko postopanje.

Venezuela, 2. aprila b. Zaplenjeni so bile 1 nemški in 2 italijanska parnika, medtem ko je italijanska posadka v dveh primerih zažgala ladje. Zrakoplovstvo Perua je danes zjutraj ustavilo 1 nemški parnik, ki ga je posadka sama potopila. 53 članov posadke je zaprlili. Vlada Perua je odvzela dovoljenje »Lufthansic« in časnikaški agenciji »Transatlantik Radioc«.

V mehiški luki Tambuko se nahaja danes neka ladja v plamenu. Oblasti so podvzele vse potrebne korake, da konfiscirajo ladjo, ki se nahajajo v pristanišču Vera Cruz. Zaplenjen je bil italijanski parnik »Atlas«, ena nemška ladja v luki Tambuko pa je v plamenu. 24 nemških in italijanskih parnikov je v braziljskih pristaniščih. Argentin-

Macuoka sprejet pri papežu in cesarju

Rim, 2. aprila. Reuter. Razgovor med Macuoko in sv. očetom je bil skrajno priščen, kakor poročajo vatičanski krogi. Papež se je razgovarjal z japonskim ministrom o sedanjem splošnem položaju. Macuoka ga je poslušal z veliko pazljivostjo, potem pa je razložil papežu stališče Japonske. Pred odhodom je papež Macuoko odlikoval.

Rim, 2. aprila. Stefani: Danes je papež sprejel v avdienco japonskega zunanjega ministra Macuoka. Po avdijenci je Macuoka obiskal kardinal in državnega tajnika papeške države mgr. Magliona. (AA.)

Tokio, 2. aprila. Stefani: Japonski tisk prinaša dolga poročila svojih stalnih in posebnih dopisnikov iz Rima o bivanju japonskega zunanjega ministra Macuoka v italijanski prestolnici in poudarja pomen razgovorov, ki jih je imel Macuoka z različnimi italijanskimi vodilnimi osebnostmi. Tisk prav tako objavlja izjave, ki jih je dal Macuoka za italijanski tisk. (AA.)

Rim, 2. aprila. (Stefani): Mussolini je priredil kosilo v čast Macuoka. Razen članov vlade, članov Macuokovega spremstva in drugih visokih osebnosti so bili na kosilu tudi diplomatski predstavniki držav, podpisnice trojnega pakta. (AA.)

Rim, 2. aprila. Stefani. Zunanji minister grof Ciano je priredil večer zvečer banket v čast ja-

trpljenju iz njegovega življenja in njegove smrti. Spomin na Kristusovo trpljenje poraja že dva tisoč let in spet junake od-povedi, heroje, to je »nespametnike« v Kristusu, apostole ljubezni do bližnjega. Spomin na njegovo trpljenje nas tolaži in dviga v vseh časih trpljenja. Ta spomin okrepi tudi najbolj slabotnega človeka, da je pripravljen premagati se in se odreči marsičemu in da mu je pri tem dobro in veselo v srcu. — Tako tudi mi v teh dneh in teh časih. Če je še tako hudo — minilo bo; če je še tak dež, nekoč bo sonce; če je še toliko skrbi, prišel bo dan sproščanja in vstajenja. Ne pozabimo!

tinska vlada se poča s istim problemom, kakor Združene države Severne Amerike, toda dosedaj pa še ni izdala svoje odredbe. V Argentini in Urugvaju se nahaja danes okrog 60 italijanskih in nemških parnikov.

New York, 2. aprila. Reuter: Newyorški tisk obširno razpravlja o ukrepih, ki so jih nekatere države latinske Amerike izdale proti tujim trgovskim ladjam, ki so v pristaniščih posameznih ameriških držav. Listi pripisujejo tej odločni akciji poseben pomen in pravijo, da je to znak skupnega nastopa v duhu vseameriške zveze. (AA.)

London, 2. aprila. Reuter: Zaradi zaplenbe ladij, ki pripadajo državam osi, je na nekaterih nemških in italijanskih ladjah v južnoameriških lukah nastal požar, ki ga je zanetila posadka sama. Nekatere druge ladje so pa kljub zaplenbi skušale odpluti iz pristanišč. Nemški tovorni ladji »Hermontis« in »München« sta brez dovoljenja zapustili perujsko luko Calao. Dva perujska rušilca in neka britanska ladja, ki se nahajata v teh vodah, so ju začele zasledovati. Druga dva nemška parnika »Monserate« in »Leipzig«, ki sta prav tako skušala zapustiti luko, je ustavila neka perujska križarka in ju prisilila, da sta se vrnila v pristanišče Calao. Potem je na teh dveh ladjah nastal ogenj. Oblastva so moštvo obeh ladij aretirala in ga bodo izročila sodišču. V nekem drugem perujskem pristanišču je takisto nastal požar na neki nemški ladji. V neki venezuelski luki so zgoreli trije italijanski parniki in neka nemška tovorna ladja. Kubanska mornarica ima pa v svojih rokah neko italijansko 5441 tonsko ladjo, da prepreči nje zažig.

Nemčija bo še danes zavzela stališče

Berlin, 2. aprila. Stefani. V Berlinu pričakujejo, da bo Nemčija drevi zavzela uradno stališče zaradi plenjenja nemških trgovskih ladij, ki so zasidrane v pristaniščih Združenih držav. Nemški listi obravnavajo s tem v zvezi nov način kršenja mednarodnega prava ter ugotavljajo, da v prvih zadevah Združene države nikoli niso izpolnjevale najosnovnejših zahtev. V berlinskih krogih opozarjajo, da je pred nekaj meseci angleški minister za blokado zahteval, da se te ladje stavijo na razpolago Angliji. V Ameriki razlagajo zaplenbo z zakonom iz leta 1917. Ta zakon določa namreč, da morejo ameriške oblasti zapleniti tuje ladje, če te s svojimi sabotažnimi dejanji ogrožajo pristanišča, da nemški in italijanski mornarji niso storili nikakega dejanja, ki bi oviral plovbo, pač pa so le ovirali gibanje angleških ladij.

Berlin, 2. aprila. DNB: Ob priliki zaplenbe nemških in italijanskih ladij v Združenih državah ugotavlja Deutsche diplomatische-politische Korrespondenz, da so te ladje od začetka dobile varno zavetišče. Toda še nekaj mesecev sem so angleške oblasti postavljale zahtevo, da je treba te ladje dati na razpolago za angleške vojaške cilje. Tej zahtevi na ameriški strani niso nič resno odgovorjali, pač pa se je nasprotno slišalo iz ameriških uradnih krogov čedalje več glasov, ki so se zavzemali za izpolnitev angleške zahteve na temelju doktrine o samoodbrambi, ki je v USA očitno zamejnala pravo. Zaukrat se sedaj v Združenih državah še zadovoljujejo z zasedbo teh ladij in to

Naš poslanik se vrača v Berlin

Belgrad, 2. aprila. AA. Po dvodnevem bivanju v Belgradu, kamor je prišel poročat kr. vladi, se je vrnil snoči na svojo dolžnost dr. Ivo Andrić, jugoslovanski poslanik v Berlinu.

razlagajo tako, da hočejo s tem preprečiti sabotažo. V ameriških vladnih krogih utemeljujejo izvedbo teh ukrepov z zakonom od 15. junija 1917, ki se nanaša na dejanja sabotaže na tujih ladjah, v ameriških pristaniščih. Ta zakon velja le tedaj, če se s sabotažnimi dejanji ogroža pristaniško področje in plovba. Toda v teh primerih se ne da govoriti o nobenem ogrožanju koristi ameriške plovbe. Ob priliki samolastnega prestopka je šlo očitno zato, da se prikrije kakšen drugačen korak. (AA.)

Nemško-italijanski protest - zavrnen

Washington, 2. aprila b. Agencija United Press objavlja v sredo zjutraj ob 6.05, da je bil odkrit načrt, po katerem bi vsi kapitani italijanskih in nemških ladij na ozemlju Južne, Srednje in Severne Amerike dobili nalog, da potopijo svoje ladje, če se jim ne posreči prebiti se skozi angleško blokado ali da vsaj uničijo ladijske stroje. Ameriška vlada protesta italijanske in nemške vlade zaradi zaprtja ladijskih posadk ni vzela na znanje in bo italijanske in nemške ladje, ki se nahajajo v ameriških lukah, še nadalje konfiscirala. Državni odvetnik Robert Jackson je izjavil, da je postopanje ameriških oblasti povsem zakonito.

Italija napoveduje protiukrepe

Rim, 2. aprila. Associated Press. Italijanski listi obravnavajo protiosiščne ukrepe v Ameriki ter izzivalno potovanje ameriškega vojnega brodoma v Avstralijo in v tej zvezi izjavljajo, da bodo zaradi tega Nemčija, Japonska in Italija prišle podvrženi protiukrepe, kajti ti dogodki izražajo očitno sovražnost Amerike nasproti državam trojnega pakta.

Rim, 2. aprila b. United Press poroča, da so v Rimu z ozirom na konfiskacijo italijanskih ladij v Ameriki pričakovali velike demonstracije in da je bila zaradi tega straža pred ameriškim posla-ništvom pomnožena.

Kam bo šlo ameriško orožje

Washington, 2. aprila. Reuter: Predsednik Roosevelt je izjavil, ko je včeraj sprejel časnika, da je dovolil izdatke 1.080 milijonov dolarjev za vojne dobave. Ta znesek je del kredita 7 milijard dolarjev za pomoč demokratizacijam. Roosevelt je dodal, da se bodo iz tega zneska nabavile vse vrste orožja in da pojde ves ta material v več tujih držav. Predsednik pa ni hotel navesti držav, katerim se bo to orožje poslalo. (AA.)

Letalska pogodba med Mehiko in USA

Washington, 2. aprila. Reuter: Zunanji minister Hull in mehiški poslanik sta včeraj podpisala dogovor o vzajemni uporabi letalskih oporišč obeh držav. (AA.)

Washington, 2. aprila. Ass. Pr. V zvezi z Rooseveltovo izjavo se pričakuje ratifikacija novega dogovora med Mehiko in Združenimi državami za medsebojno uporabo letališč. Roosevelt je povedal, da je dogovor sklenjen zaradi izrednih prilik. Vzele so v obzir vse okoliščine, ki so potrebne za čim hitrejšo delovanje letalskih sil za obrambo ameriške celine. Ta dogovor naj organizira čim bolj uspešno sodelovanje med obeh državama. Pri tej konferenci so bili navzoči kot strokovnjaki trije vrhovni poveljniki ameriških oboroženih sil, t. j. general Marshall, gen. Stark ter general Holcomb.

Protistavkovni ukrepi

New York, 2. aprila. Reuter: Že je kazalo, da se bo na konferenci zastopnikov delavcev in gospodarjev dosegel sporazum glede stavk v rudnikih, ko je snoči konferenca obojih zastopnikov odložila nadaljnje seje. Iz Milwaukeeja (Wisconsin) poročajo, da je policija uporabila tamkaj solzilni plin proti stavkašem in da je bilo pri demonstracijah ranjenih 10 rudarjev in 1 stavkaš. Stavkajoči delavci so metali kamenje in opeko na policijo. Delavci stavkajo že dva meseca. Njihova tovarna izdeluje jeklo za gradnjo vojnih ladij. (AA.)

Washington, 2. aprila. Reuter: V razgovoru s poročevalci listov je predsednik Roosevelt izjavil, da ne vidi potrebe po kakršnih novih zakonskih ukrepih za preprečitev stavk v industriji, ki dela za narodno obrambo. Roosevelt je dodal, da bo skušal doseči pravilno obratovanje sedanje mehanizma s tem, da bo imenoval nov posredovalni svet.

New York, 2. aprila. Reuter: Delavci v rudnikih in njihovi gospodarji so se pobotali. Tako se bodo vsi delavci in rudarji vrnili na delo. (AA.)

Še enkrat v Berlin

Berlin, 2. aprila. DNB objavlja naslednje obvestilo: V nemškem zunanjem ministrstvu in v političnih krogih menijo, da ni izključeno, da se bo japonski zunanji minister Macuoka pri povratku iz Rima v Tokio še enkrat ustavil v Berlinu in da bo tam imel še nekaj posvetov. (AA.)

Nemčija in Italija ne želita vojne na Balkanu

Italija ne želi spremembe v odnosih med Jugoslavijo in njenimi sosedi

Belgrad, 2. aprila. m. Današnja »Politika« prinaša od svojega rimskega dopisnika naslednje poročilo o gledanju italijanskih krogov na zadnje dogodke v Jugoslaviji:

Italijanski odločujoči krogi niso v zvezi z novimi razmerami in spremembami v Jugoslaviji doslej naredili ničesar, kar bi služilo kot slabo, niso naredili nobenega koraka, ki bi ga bilo mogoče razlagati negativno. To dejstvo in pa splošno ozračje v Rimu ojačuje upanje, da si Italija niti malo ne želi, da bi se spremenilo sedanje stanje v odnosih med Jugoslavijo in njenimi sosedi.

Tak vtis je mogoče dobiti v večini rimskih političnih krogov in to kljub veliki zadržanosti in molčnosti na italijanskih uradnih mestih. Tak vtis se dobi tudi v tujščini široki javnosti ter v krogih, ki so blizu dogodkom in ki vsaj v mali meri lahko nanje vplivajo.

Iz razgovorov s temi krogi se more jasno dobiti italijansko mnenje, katero je mogoče povzeti takole:

Ni videti razloga, zakaj naj bi Italija in Nemčija storili v sedanjem položaju kakršen koli korak, ki bi kakor koli slabo vplival. Državi osi želita, da se poravnava celo sedanji oboroženi spor na Balkanu (med Italijo in Grčijo), ne pa da bi se še širil. Vsi, ki žele, da se razmere na Balkanu uredijo, morajo preprečiti vsako vmešavanje drugih v balkanske zadeve. Vsak nepreviden korak, storjen v tujem imenu, bi resno mogel poslabšati položaj, česar pa nihče ne želi.

Če ostane na Balkanu vse brez kakršnih koli tujih vplivov in pobud, bi to prineslo samo zboljšanje, ki si ga vsi tudi žele.

To je popolnoma zvesto in točno prikazovanje vtisov in razpoloženja, ki prevladuje v Rimu. Ti vtisi ne slone na kakih uradnih izjavah, temveč izključno na zasebnih pogovorih z neuradnimi, a resnimi osebnostmi, ki pa navzlic temu zdaj predstavljajo stvarno politično ozračje, v katerem se pa izraža seveda samo italijansko stališče.

V Afriki se nadaljuje angleško prodiranje

Prilaskovati je vsak trenutek padec Massaua

Angleška poročila

Kairo, 2. aprila. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleških oboroženih sil poroča, da je treba pričakovati padec Massaua vsak trenutek.

London, 2. aprila. Reuter. Posebni dopisnik Reuterja pri angleških imperialnih četah pri Asmaru poroča, da so zastopniki civilnih oblasti prišli v angleški glavni stan z belo zastavo in mesto izročili Angležem. V zastopstvu so bili tudi častniki.

Kartum, 2. aprila. Reuter. Odposlanstvo, ki je včeraj izročilo Asmaro angleški oboroženi sili, je podalo izjavo, da so Italijani dobili povelje, po katerem so morali prenehati z odporom. Ni pa še jasno, če se je tozadevno povelje nanašalo samo na obrambo Asmare ali na področje cele Eritrije. V vsakem pogledu je sedaj osvojitve cele Abesinije za Angležem mnogo bolj olajšana in se bo izvršila prej kakor se je domnevalo, posebno še zato, ker je morala italijanska vojskova v Eritreji zelo padla, tudi med vojaštvom, ki brani Abesinijo, se opaža slab vtis zaradi padca prestolnice v Eritreji. Mnogi soglašajo s tem, da je Italija po Garibaldijevi dobi od leta 1854 preusmerila svojo politiko in dvignila orožje proti Angliji. To je bilo zgrešeno.

Kairo, 2. aprila. Reuter. Po uradnem poročilu Italijani še vedno držijo Massauo. V Abesiniji se na celotnem področju boji nadalje ugodno razvijajo. Uradno poročilo iz Libije pa javlja, da so se boji razvili severo-vzhodno od Mersa Brega, kjer se prednji angleški oddelki umikajo.

London, 2. aprila. AA. Reuter. Uradno sporočilo, da so angleška letala potopila en italijanski rušilec. S tem v zvezi je admiraliteta izdala sledeče sporočilo: Glavni poveljnik Vzhodne Indije sporoča, da so naša letala potopila en italijanski rušilec vrste Panter, 1600 ton. Ogledniška letala angleškega letalstva so sporočila, da je imenovani rušilec odplul iz Massaua, vendar so ga vodna letala hitro odkrila in potopila. Razen tega sporoča glavni poveljnik Vzhodne Indije, da je angleška ladja Kandahar, kateri poveljuje kapitan Robeson, zadržala nemško trgovsko ladjo Bertram Rickners (4988 ton), ki je poskušala pobegniti iz Massaua.

London, 2. aprila. AA. Reuter. Zavezite Asmare, eritrejske prestolnice, je najvažnejše mesto italijanske Vzhodne Afrike in važen korak v napredovanju britanskih čet. Kakor se izve z britanske strani so Italijani branili Asmaro zato, ker je njen položaj silno važen s strateškega stališča in ker so hoteli z obrambo tega mesta po padcu Kerena ustaviti hitro napredovanje britanskih sil proti Rdečemu morju. Podrobnosti še niso znane, vendar pa se operacije nadaljujejo in vzile temu, da skušajo sovražnikove čete pretrgati pot. Med Asmaro in Massauo je zemljišče takšno, da je na njem možno vsakršno premikanje in tako bo v kratkem zavzeta tudi glavna italijanska luka ob Rdečem morju. Asmara je padla samo pet dni po padcu Kerena. S tem je bila prerezana zadnja važna cesta med Abesinijo in Rdečim morjem. Odslej preostane samo še ena manj pomembnejša cesta, ki veže Desije s pristaniščem Asab. Na tem področju je delovanje britanskega letalstva nenavadno živahno. Britanski vojaški strokovnjaki poudarjajo brzino, s katero se razvijajo operacije proti Adis Abebi. Mnogi trdijo, da imajo danes vojne operacije v Vzhodni Afriki bolj politični, kakor pa vojaški pomen. Prevladuje prepričanje, da bodo z delovanjem motoriziranih angleških čet te operacije zelo hitro končane in se bodo Angležem na ta način izognili težavam, ki se pojavljajo v deževni dobi.

Kairo, 2. aprila. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleških sil na srednjem vzhodu sporoča:

Libija: Severovzhodno od Mersa Brega se nadaljuje operacije. Prednji oddelki so se umaknili.

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 2. aprila. Stefani. Službeno poročilo št. 299 glavnega stana italijanske vojske pravi:

Severna Afrika: Italijanski in nemški mehanizirani oddelki so stili sovražnikov odpor in zavzeli Marsa Brega v Cirenaiki. Naša letala so bombardirala sovražnikovo brodovje v pristanišču Benghazi.

Vzhodna Afrika: Nadaljuje se odpor naših čet proti nadmočnemu sovražniku. Italijanske čete dajejo odpor in branijo ob reki Auers ter na severnem delu bojišča. Naša letala so v Vzhodni Afriki zbilila dve sovražnikovi letali tipa Hurricane in dva bombnika.

Nemška poročila

Berlin, 2. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo sporoča: Med močnim ogledniškim delovanjem v Severni Afriki so oklopne enote nemškega afriškega zbora skupaj z nemškimi in italijanskimi letalskimi silami vzele 31. marca eno sovražnikovo prednjo postojanko ter eno utrjeno sovražnikovo postojanko. Sovražnikovi napadi so ostali brez uspeha. Večje število sovražnikov je bilo

ujetih, pri kopenski akciji in pri letalskih napadih pa je bilo uničenih več britanskih oklopnih enot. Sovražnik se je z vsa naglico umaknil proti Agedabi. Naše izgube so bile malenkostne. (AA)

Moč angleškega letalstva na Vzhodu

Kairo, 2. aprila. Reuter. Letalski maršal sir Arthur Longmoor, vrhovni poveljnik angleškega letalstva na Blžnjem vzhodu, je govoril po radiu v proslavo obletnice ustanovitve angleškega letalstva. Longmoor je orisal blesteče uspehe angleškega letalstva v zadnji pomorski bitki in dodal, da so britanski bombniki ne samo potopili sovražnikove ladje, ampak tudi poškodovali eno ali dve italijanski križarki in da so ista letala sodelovala pred nekaj tedni v zmagovitih bojih pri Libiji. Rekel je, da je to najboljši dokaz discipline in borbenosti angleškega letalstva. Maršal je na koncu izjavil, da se v dosedanjih bojih na Blžnjem vzhodu Angležem uničili več ko 1000 italijanskih letal. (AA)

Angleški nameni z Abesinijo

London, 2. aprila. Reuter. Ko je bil državni podtajnik Buttler danes v spodnjem domu vprašan, če je abesinski cesar posredoval glede prevzema uprave abesinskega ozemlja, je odgovoril, da angleška vlada nima nikakih zemeljskih zahtev v Abesiniji.

Na zahodu napadi še niso nehali

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 2. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča:

Podmornica pod poveljstvom kapitana Schultzeja je potopila v severnem delu Atlantika 5 sovražnikovih ladij s skupno 35.300 tonami. Te ladje so plule v konvoju. Računa se, da je bila uničena tudi ena velika ladja, ki je bila torpedirana. Letala letalske skupine, ki ji poveljuje major Uldrich, so uničila 6 velikih cisternskih ladij s skupno tonažo 42.000 ton. To dejanje je bilo izvršeno na vzhodu v Kanal Sv. Jurija. Ena eskadrila istega letalskega oddelka je pod poveljstvom poročnika Münza naredila napad, kakor je bilo že sporočeno, na neko britansko oporišče na južni obali. Zadetki so bili neposredni zadetki na hangarjih in letališčih, z neposrednimi zadetki pa je bilo uničenih tudi 24 letal, ki so bila razvrščena na tleh. Druga bojna letala so težko poškodovala pet velikih trgovskih ladij. Letalski napadi so bili izvedeni tudi na letališča v srednji Angliji in druga področja. Niti podnevi niti ponoči sovražnik ni letel nad nemškim ozemljem.

Berlin, 2. aprila. DNB. Hitler je kot vrhovni poveljnik vsenemske vojske odklikoval kapitana Eštena, poveljnika podmornice, ki je potopila 91.000 ton sovražnikovega trgovskega brodovja. (AA)

Amsterdam, 2. aprila. DNB. Angleški radio poroča, da je bilo včeraj nekaj letalskega delovanja nad Anglijo. Sovražnikova letala so vrgla bombe na južno in vzhodno obal Anglije. Na južni obali so bombe povzročile nekaj škode. (AA)

Berlin, 2. aprila. DNB. Včeraj so nemški bombniki potopili še eno petrolejsko ladjo s tonažo 3.000 ton. (AA)

Angleška poročila

London, 2. aprila. AA. Reuter. Službeno poročilo, da je bilo včeraj zbitih 5 sovražnikovih bombnikov.

London, 2. aprila. Reuter. Letalsko ministrstvo je davi izdalo tole poročilo: Svoji sovražnikova letala vrgla nekaj bomb na jugozahodno Anglijo. Povzročila so samo neznatno škodo. Žrtve ni bilo. Drugih dogodkov ni. (AA)

London, 2. aprila. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča: Zaradi nizkih oblakov je sovražnik v terek poskušal izvesti več manjših napadov na naša letališča. Naše protiletalsko topništvo je takoj nastopilo in je bila večina napadov neučinkovita. Toda na enem letališču je bilo nekaj žrtve, med katerimi je bilo več ubitih. Precejšnja škoda je bila povzročena na poslopih na imenovanem letalskem oporišču. Med temi napadi so bila zbita štiri sovražnikova letala, ostala pa poškodovana. Sedaj se je ugotovilo, da je bil tudi peti sovražnikov bombnik sredi kasno zvečer uničen. Mi smo izgubili eno lovsko letalo. Danes v sredo popoldne

Albanska fronta

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 2. aprila. Stefani: Službeno poročilo št. 299 glavnega stana italijanskih oboroženih sil se glasi:

Nobenih posebnih dogodkov. (AA)

Grška poročila

Atene, 2. aprila. Atenska agencija poroča: Uradno poročilo vrhovnega poveljstva grških oboroženih sil št. 157 z dne 1. aprila zvečer se glasi: Nastop patrulj in topništva. Zjutraj so se sovražnikovi oddelki približali središču sovražnikovih postojank, ki smo jih včeraj zavzeli, in vzemirjali naše čete z ognjem iz avtomatskega orožja. Naši oddelki so dalje prodrli in zapodili sovražnika v beg. Pri tem so ujeli več ko 80 mož, med njimi enega častnika.

Snočni uradno poročilo ministrstva za javno varnost pa pravi: Sovražnikova letala so bombardirala manjša pristanišča v zalivu nekega otoka v Egejskem morju, vendar niso naredila stvarne škode in tudi žrtve ni bilo. (AA)

Atene, 2. aprila. Reuter: Ministrstvo za tisk je razglasilo preko atenskega radia uradno poročilo, da se je pri včerajšnjih bojih posrečilo grškim četam uničiti dve sovražnikovi četi. (AA)

Nemško mnenje o bitki pri Matapanu

Berlin, 2. aprila. DNB. V pomorski bitki v Jonskem morju je DNB izvedel s pristojnega mesta sledeče: Italijanska eskadra, sestavljena iz lažjih pomorskih bojnih enot, se je spopadla v Jonskem morju z nadmočno britansko mornarico. Navzlic ogromni premoci Angležem se poveljniki italijanskih križark niso niti za trenutek obotavljali, da bi napadli sovražnika. Kakor tudi poprej se tudi sedanje poročilo italijanske admiralitete odklikuje po svoji brezpogojni odkritosti, medtem ko britanska uradna poročila zamočujojo lastne izgube. Bilanca te bitke še ni končana. Toliko bolj pa presenečajo sklepi z angleške strani. Daily Mail misli, da so Angležem s tem prišli v položaj, da lahko ojačijo svojo mornarico v Atlantiku. Opozoriti je treba, da so Angležem enake sklepe delali tudi po napadu angleških torpednih letal na italijansko pomorsko letališče v Tarentu. Zmehrom se dogaja, da, kadar angleška bojna ladja izpolni svojo nalogo, za katero je tudi zgrajena kot enota največje mornarice sveta, se javnosti prijemlje brezprimerno navdušenje. (AA)

London, 2. aprila. Reuter: Admiraliteta uradno poroča, da je angleška podmornica v Sredozemskem morju potopila eno italijansko podmornico in eno italijansko tovorno ladjo za prevoz petroleja. Tovorna ladja se je imenovala »Lauro Corrado« (3645 ton).

Čestitka grškega kralja

Aleksandrija, 2. aprila. Reuter: Angleški kralj Jurij je danes poslal vrhovnemu poveljniku sredozemske mornarice admiralu Andrewu Cunninghamu sledečo brzojavko: »Vsem častnikom in mornarjem pod Vašim poveljstvom moje prisrčne čestitke k vaši veliki zmagi.«

Zahvala admirala Cunninghama

Atene, 2. aprila. Reuter: Grško mornariško ministrstvo sporoča, da je admiral Cunning-

ham poslal svojo zahvalo grški mornarici zaradi preciznosti in hitrosti grškega brodovja v nedavni bitki v Sredozemskem morju. Grška torpedovka »Hitra« je izkrcala v nekem grškem pristanišču 112 ujetnikov, ki so jih rešili po tej bitki. (AA)

Napadi na Nemčijo

Angleška poročila

London, 2. aprila. Reuter: Obveščevalni odsek letalskega ministrstva poroča: Pri pred-snočnem napadu na Emden so letala, ki pripadajo bombniški službi, vrgla doslej najmočnejše bombe, kar so jih doslej uporabljali. Zagibalne bombe, ki jih je vrglo eno izmed prvih angleških letal, so zanele tri manjše požare, opazovalec nekega letala, ki je metalo bombe z izrednim eksplozijskim učinkom, je pa mogel v ognju plamenov razločiti ulico. Tako so ti požari dobro služili bombnikom. Sklepajoč iz tega, kar se je moglo videti iz velike višine, je moral biti razdejaljen učinek teh bomb strahovit. (AA)

London, 2. aprila. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča: Lovske patrole britanskega letalstva, ki imajo nalogo varovati trgovske ladje, so uničile včeraj popoldne 2 sovražnikova bombnika. (AA)

Predstavnik Wilhelmstrasse o nemško-jugoslovanskih odnosih

Hrvatski in srbski listi so objavili sledeče obvestilo: Na včerajšnji konferenci za časnike v zunanjem ministrstvu v Berlinu je odgovorjal predstavnik tega ministrstva na vprašanja, stavljeni v zvezi z Jugoslavijo: »Novost je v tem, da so tudi danes prišla potrdila o intencijah v Belgradu. Kakor sem že zadnje dni rekel, nisem pooblaščen določiti stališča v imenu Nemčije. Kakor prej, lahko tudi sedaj potrdim, da vlada Nemčije z največjim zanimanjem opazuje dogodke v Jugoslaviji. Del vesti, ki so prišle iz Belgrada, je že potrjen, drugi, nepotrjen del pa ne bo prišel v postev pri oceni nemške vlade. Zato vlada pri nas največje rezerviranosti pri ocenjevanju teh postopkov in prav tako tudi velikodušnost ter previdnost. Velikodušnost pa ima vsekakor svoje meje.« Na vprašanje, če lahko potrdi, da je imel nemški poslanik v Belgradu večkrat razgovor s predsednikom vlade generalom Simovićem, je predstavnik nemškega zunanjega ministrstva odgovoril, da je bil nemški poslanik zadnje dni večkrat v stikih z vlad-

nimi osebnostmi. Nato je izjavil, da misli, da je trojni pakt stopil v veljavo takrat, ko je bil podpisan. Vprašanje pa je, če se bo jugoslovanska država držala trojnega pakta. Nato je rekel dr. Schmidt: »Hrvatski voditelji so zrela politiki in gledajo na koristi hrvatskega naroda. Oni sedaj sklepajo o zgodovinski odločitvi in bi zato bilo zgrešeno delati razliko med zunanjim politiko Zagreba in zunanjim politiko Belgrada. Gotovo je, da hrvatski politiki ne skrivajo svojega prijateljstva do osi.« Nato je predstavnik nemškega zunanjega ministrstva izjavil, da mu je znano, da biva jugoslovanski poslanik iz Berlina v Belgradu. Na vprašanje, če je prišel v Belgrad kake predloge, je odgovoril, da se ne ve, lahko pa se predpostavja, da je bil pred odhodom v Belgrad v stiku z nemško vlado. Odločitev jugoslovanske vlade lahko pride iz Belgrada in pričakuje se preprečitev nepoklicanih pojavov in določitev stališča v zunanjih politikah.

Inozemske čestitke našemu kralju

Ankara, 2. aprila. Anatolska agencija poroča: Predsednik turške republike, İsmet İnönü, je poslal brzojavno čestitko Nj. Vel. kralju Petru II. o njegovi zasedbi prestola. Nj. Vel. kralj Peter II. se je predsedniku turške republike prisrčno zahvalil. (AA)

Bukarešta, 2. aprila. Rador: Rumunski listi toplo pišejo o osebnosti mladega suverena Jugoslavije, Universul poudarja, da bo Nj. Vel. kralj Peter nadaljeval slavno tradicijo svoje dinastije in svojega naroda, ker se bo držal gesla pokojnega kralja Aleksandra Zedinitelja: »Čuvajte Jugoslavijo!« (AA)

London, 2. aprila. Reuter: V grški cerkvi zahodnega londonskega dela je bila danes služba božja o priliki nastopa vlade Nj. Vel. kralja Petra II. Pri službi božji je bil navzoč odposlanec kralja Jurija, vojvoda Gloucestrski. Navzočni so bili tudi vsi člani diplomatskega zbora v Londonu skupaj z veleposlanikom Majskim. Prisoten je bil tudi državni tajnik za dominione lord Cramborn. Jugoslovanski poslanik Subotić je nato sprejel številne osebnosti. Godba gardnega polka je pred cerkvijo igrala jugoslovansko in britansko himno.

Eden je v Grčiji

Belgrad, 2. aprila. AA. Poučeni jugoslov. krogi ničesar ne vedo o prihodu in bivanju angleškega zunanjega ministra Edena in načelnika imperialnega generalnega štaba sir Johna Dilla v Belgradu. Kakor je dobro znano, to tudi ni resnično.

Atene, 2. aprila. Havas: Kralj Jurij je včeraj sprejel v audienco angleškega zunanjega ministra Edena. (AA)

Eden in Dill v Ankaro

Carigrad, 2. aprila. AA. Havas: Izvedelo se je iz pooblaščenih virov, da bosta angleški zunanjji minister Eden in šef imperialnega glavnega štaba general Dill po svojih razgovorih, ki sta jih imela v Atenah, ponovno obiskala Ankaro, da bi tako dopolnila sporazume, ki so bili nedavno med Turčijo in Anglijo doseženi.

Turško-sovjetski dogovor v angleških očeh

London, 2. aprila. Reuter. O zadnji turško-sovjetski izjavi, o kateri pravi Sovjetska Rusija, da bi ostala nevtralna za primer, če bi bila Turčija prisiljena na obrambo svojega ozemlja, je državni podtajnik za zunanje zadeve Buttler v spodnjem domu danes izjavil, da je ta sovjetska izjava brez dvoma zadovoljiva. Mi upamo, je dejal, da se bodo odnosi s sovjetsko vlado povoljno razvijali.

Španija in blokada

London, 2. aprila. AA. Reuter: Ko je v spodnji zbornici odgovarjal na vprašanje nekaterih poslancev, ki so hoteli vprašanje o gospodarski pomoči povezati z določenimi stremenji v Španiji, je pomočnik zunanjega ministra Buttler dejal: Ni v duhu politike vlade njegovega britanskega veličanstva, da bi španski narod moral trpeti zaradi blokade, razen če bi Španija postala pol, po kateri bi se oskrboval naš sovražnik.

Angleška pomoč Čangkajšku

Šanghaj, 2. aprila. Stefani: Angleški veleposlanik pri vladi v Čungkingu, ki je prisel v Šanghaj 3. marca, je odpotoval v Singapur, odkoder bo odpotoval spet v Čungking. Za časa svojega bivanja v Šanghaju je imel razgovore s tankajšnjimi angleškimi in ameriškimi osebnostmi in z njimi razpravljal o vprašanjih, ki se tičejo pomoči Čungkingu od strani Amerike in Anglije. (AA)

Daladier in Reynaud izpuščena

Vichy, 2. aprila. b. United Press poroča, da sta bivša francoska ministrska predsednika Daladier in Paul Reynaud spuščena iz zapora in da se nahajata sedaj v Rionu. ne smeta pa zapustiti svojih zasebnih stanovanj.

Nedelja tudi za liste

Pariz, 2. aprila. DNB: V francoskem tisku so uvedli dan nedeljskega počitka. Francoski listi bodo mogli odslej izhajati samo šest dni na teden. Ob nedeljah bodo smeli izhajati samo jutranji dnevniki, ki izhajajo zelo zgodaj, drugi listi pa bodo izšli šele v ponedeljek. Športni listi bodo lahko izhajali v ponedeljek namesto v nedeljo. Plače in dnevnice pa bodo morala podjetja dajati tudi za nedeljo. (AA)

Sikorski pri Rooseveltu

London, 2. aprila. AA. Reuter: V poljskih krogih v Londonu mislijo, da se bo general Sikorski sestal s predsednikom Rooseveltom.

Kakor kopel telo,

tako osveži in očisti zobna pasta Chlorodont usta in zobe. Zlasti po močnem kajenju ali po delu v prašnem in suhem zraku imamo občutek svežosti in čistosti, ki izhaja od čiščenja ust z zobno pasto Chlorodont. Zato zjutraj kot prvo, zvečer kot zadnje

Chlorodont

ZOBNA PASTA

Izmišljena poročila o slabem ravnanju s tujimi državljani

Agencija Avala poroča: S službene strani smo pooblašteni objaviti sledeče:

Zadnje dni prinosa del tujega tiska kakor tudi radijske postaje navzlic že objavljenim zanikanjem z naše strani fantastične ter popolnoma izmišljene vesti o dozdavnih demonstracijah in napadih na narodne manjšine ter o ogrožanju njihovega imetja in osebne varnosti, kakor prinašajo in objavljajo tudi celo vrsto drugih izmišljenih in popolnoma netočnih vesti. Tako je bilo danes sporočeno, da sta bili v Banatu zažgani dve vasi, Zici in Kudrič, kjer prebiva nemška manjšina, in da se je ta požar videl iz romunskega obmejnega selišča Stanare. Dalje je bilo javljeno, da so bili v bližini jugoslovansko-romunske meje zažgani gozdovi, v katerih se baje skrivajo pripadniki neke manjšinske skupine, dalje da so bili v občini Bočar pripadniki nemške manjšine zelo maltretirani in da je bilo pri tem ubitih 10 Nemcev, da je bila opuščena cela ulica v Petrogradu, v kateri stanujejo pripadniki nemške manjšine, da se dogajajo aretacije predstavnikov narodnostnih manjšin itd. in še mnogo drugih docela izmišljenih stvari. Po viru vseh teh vesti se vidi, da ne prihajajo iz naše države, prav tako pa se opaža v radijskih oddajah teh držav pomanjkanje poročil njihovih dopisnikov iz Jugoslavije, ki po lastnem priznanju vsak dan pošiljajo poročila, da vlada v Jugoslaviji popoln red in mir in da ni bilo nobenih dogodkov, ki bi vsaj približno dali povod da se veruje v resničnost teh zlobnih vesti. Najtipičnejši zgled za šir-

jenje teh netočnih vesti pa predstavlja trditev nekega uradnega predstavnika na današnji časnikiški konferenci v tujini, da se angleški minister Eden in angleški general Dill nahajata v Belgradu.

Vodja celjskih Nemcev zavrača izmišljene vesti o preganjanju Nemcev v Celju

Radijska postaja v Gradcu je včeraj zjutraj razširila popolnoma neresnične vesti o preganjanju celjskih Nemcev in o ropanju njihovih stanovanj. Z ozirom na te neresnične in prosto izmišljene vesti je vodja celjskih Nemcev g. odvetnik dr. Walter Riehl poslal včeraj na naslov Gauleitung-Graz brzojavko sledeče vsebine:

»Gauleitung, Graz. Die in Ihrem Radio heute früh auf Grund von Mitteilungen angeblicher Flüchtlinge aus Celje gemeldeten Nachrichten sind frei erfunden und entsprechen nicht der Wahrheit. Ersuche um sofortige Mitteilungen dieses an die zuständigen Stellen auch zwecks Widerrufes.

Der Vertreter der Deutschen in Celje: dr. Walter Riehl, Rechtsanwalt.

(Gauleitung, Graz. V Vašem radiju danes zjutraj na podlagi poročil dozdavnih beguncev iz Celja sporočene vesti so prosto izmišljene in ne odgovarjajo resnici. Prosim za takojšnje sporočilo tega na merodajna mesla tudi v svrhu preklica.)

Treznostni teden:

Ideja treznosti mora korakati dalje

Pozornost naše javnosti je te dni obrnjena nekam drugam kakor na — treznost. Vse napeto čaka in vprašuje: Kaj bo?...

Krvava vojska je pač nekaj drugega kakor »svetla vojska! Ko bi bilo za »svetlo vojsko — za boj proti notranjemu sovražniku naroda — en odstotek tega zanimanja, kakor ga je za boj proti vnanjemu, bi bilo dobro!

In vendar se ne smemo docela zgubljati v vnanjosti! Vlada nam priporoča mir in da naj se posvetimo tekočim poslom.

Tak tekoči posel je ta teden tudi treznost. Zanj je še vedno premalo zanimanja. Ne le, da nam strehe nad glavo ne razderejo, hiš naših do tal ne porušijo; ne le da svojo kožo zdravo ohranimo, življenje svoje rešimo, ne le to mora biti naša skrb! Gotovo: primum vivere. Najprej je treba živeti. A ne samo živeti je dosti; pošteno je treba živeti! Pošteno, trezno in dostojno. Le tako življenje je vredno življenja.

Preteklo nedeljo je pač treznostna ideja krepko korakala po naši deželi. Po vseh cerkvah je odmevala njena pesem. Organizacija treznosti se je po celi deželi zasnova: Družba treznosti in dostojnosti se je povsod uvedla. Kjer bi se pa še ne bila, tam se ima v nedolgem času. Lavantinska škofija pride za ljubljansko v kratkem na vrsto. Tako bo vsa Slovenija prežeta s treznostno idejo. Četudi ne prežeta do zadnjih kotov in koncev, vendar vsaj v glavnem. Četudi ni vjela še vseh ljudi, vendar vsaj tiste, ki imajo dobro voljo.

To je velik korak do našega cilja: Splošna treznost naroda.

Zdaj pa treba dalje delati! Drevesce, ki je bilo ta dan vsajeno, je treba gojiti, gnojiti in zalivati, da ne vsahne ali le žalostno živi. Družba mora imeti stiriokrat na leto shod, pri katerem se člani vedno znova poživljajo v storjenem sklepu in vzpodbujajo za nadaljno sveto borbo: treznost in dostojnost.

Predvsem so poklicane, da te borbo vodijo, naše že obstoječe organizacije: družba in društva. Člani verskih družb in prosvetnih društev. Verske družbe: Tretji red, kongregacije ali kakor koli se imenujejo, imajo tudi apostolski poklic. Ne le lastno posvečanje je njih namen, marveč tudi skrb za blagor bližnjega. Za kaj naj se pa z ozirom na bližnjega brigajo, če ne za to, kar nas najbolj kvari, telesno in duševno upropašča? Kdor za gorje, ki ga dela alkoholizem, nima srca, ta sploh nima srca za bližnjega. Verska družba, ki bi se za delo za treznost ne brigala, ne razume svojega poklica. — Prosvetna društva pa, kakor koli se že imenujejo: društva ali odseki ali krožki itd. imajo širiti pravo prosveto. Kaj pa je prosveta bolj nasprotno kakor nezmerno pijančevanje, in vsa ž njim združena surovost in razuzdanost? Društva, ki v delu za treznost in dostojnost nočejo nič slišati, tudi ne razumejo svoje naloge in ne zaslužijo imena »prosvetnega društva«.

V tem oziru pa imamo še pritožbe, bridke pritožbe zoper naše organizacije. Če našim društvom predavanje o treznosti zastoj ponujamo, kaže, da o tem nočejo nič slišati! In če na trikratno prošnjo naj nam (ljubljanska) društva imenujejo po enega zastopnika za Društvo treznosti in enega za Ligo dostojnosti, nekatera ne dajo nobenega odgovora, kaj naj si o takih društvih mislimo? Kako razumejo ta društva svojo

nalogo? S čim se vendar pečajo? Ali nimajo nikakih predavanj? Če pa jih imajo, o čem jih imajo, če ga o treznosti ali alkoholizmu ne marajo imeti? Morda o predpotopnih živalih in španskih bikoborbah? Torej o stvarih, ki so za nas le malo bolj važne kakor lamski sneg.

Se ni led prebit v tem oziru. Še bo treba prebijati! V nedeljo smo storiili velik korak glede treznosti naprej. A treba bo še mnogo korakov, preden bomo na cilju.

Res da tile dnevi niso najugodnejši za treznostno akcijo. Toda vojna vihra bo enkrat minula, narod pa bo ostal. In za ta narod moramo pripravljati že zdaj, da bo po drugi svetovni vojski, po tem vnanjem in duševnem razdejnanju, zaživel lepše življenje.

P. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

68.

68.

Radovan: »Tunjuš! Izток, pazi!«
»Pes, kaj lajaš in motiš sina Atilovega, ko dremlje?«

69.

Iztoku se zasvetijo oči, roka tiplje po nožu, skritem za pasom. Radovan se ne da motiti

70.

Radovan: »Kadar je dremal po dobri jedi veliki glavar vseh glavarjev, slavni Atila, so mu godli godci. Tako govore povesti Hunov!«

69.

70.

pameti. Nisem tega storil, kar me dolži obtožnica. Danes sedim skupaj s sloviti slovenskim zločincem. Tihotapl sem saharin. Nikdar mi ni on (Hace) zaupal. Sam nisem vedel, kdo in kaj je. Izjavljam, ko bi vedel, da je to Hace, ne bi se upal z njim delati tihotapskih poslov. Smatral sem tega človeka vedno za poštenega. Meni je bil priljubljen. Nikdar me ni pri poslih s saharinom ogoljufal. Vse mi je pošteno plačal. Dal mi je v gostilni pri »Jagru« v St. Vidu za pijačo in jedajo.

Senatni predsednik ga je prekinil, češ da ne pove nič novega. Pestotnik kratko: »Le počakajte! Smeh v dvorani.

Senatni predsednik je nato prečital mnenje psihiatra dr. Kalina glede duševnega stanja obtoženca Antona Pestotnika. Po njegovem je to psihopatičen individuj. Je fantast. Ima halucinacije. Je dedno obremenjen.

Ob 11.45 je bilo končano dokazovanje. Predsednik je nato odredil, da slede govori drž. tožilec in branilec.

Drž. tožilec g. Bogdan Lendovešek je uvodoma poudarjal: »Visoki petčlanški senati! Mi smo navajeni v sodni dvorani razpravljati o tatvinah, razbojstvih, ubojih in umorih, toda še nismo razpravljali o takih množestvenih tatvinah, držnih razbojstvih, ne o takšnih zločinih, kakršne je zakrivil obtoženec Hace s svojimi tovariši. Čudno se zdi človeku, da je Hace, najmlajši med njimi, prevzel vodstvo. Lahko rečemo, da je bil Hace pravi rokovanec in razbojnik. Čudno se zdi človeku, da je postal Anton Hace, kmečki sin, ki je imel dobro in skrbno mater, razbejnik in zašel v brezno in blato, ko mu ni bilo nič sveto. Kratkotrajno, hotel je odstraniti vse, ki so mu bili na poti. Državni tožilec je nato splošno analiziral posamezna Hacetova zločinska dejanja in dejanja njegovih tovarišev. Gled. umora Rudolfa Avpiča je omenil, da je sedaj prava bajka, ki jo je na razpravi pripovedoval obtoženec Hace o tretji osebi, ki naj bi bila v resnici ustrelila na kozolec v Spod. Gameljnih Rudolfa Avpiča zaradi delitve plena. Obtoženec Hace je prišel v svoji zločinski karieri tako daleč, da se je začel upirati varnostnim organom in oblastem. Državni tožilec je vztrajal na koncu svojega govora pri tem, da izreče sodbo proti obtožencu Hacetu in njegovim tovarišem najstrožje kazni.

Govor državega tožileca je trajal dobro uro. Nato je dobil besedo branilec vseh petih obtožencev odvetnik dr. Igo Gruden. Omenil je, da je dobil prvotno od sodišča nalogo, da brani samo glavnega obtoženca Toneta Hacetu, toda nastopile so take prilike, da je prevzel sedaj obrambo še ostalih štirih soobtožencev. V začetku procesa je kazalo, da obstaja med obtoženci najtesnejša zveza. Razprava je pokazala, da take zveze ni bilo in da so se posamezni obtoženci sešli po golem naključju. Najprej je analiziral podatke za posamezne soobtožence in nato prešel na glavnega obtoženca Toneta Hacetu. Omenil je, da je bil v Mariboru 20 nedolžnem obsojen na dve leti in pol robije. Hace mu je dejal: »Bil sem obsojen po krivici. Meni se je takrat nekaj utrgalo in zdvoim sem nad pravico! Branilec je izpodbijal bistvene temelje glede roparskega umora Rudolfa Avpiča, kakor tudi glede usmrtilne orožnika Janeza Medena, enako glede poskušene zločina usmrtilne orožnikov v petih primerih. Pri vseh teh primerih manjka pravi motiv, manjka zrel preudarek in premišljeno dejanje. Branil se je Hace samo zato, da ne bi prišel v roke varnostnim organom. Hace Tone se je zivil v vlogo razbojniškega junaka, ki je kradel in blago razdal ljudem. Svoj govor je branilec končal: »V časih, ki jih sedaj živimo, ko so nasilja na dnevnem redu, smo bili poklicani, da obravnavamo tako žalosten in tragičen primer Antona Hacetu. Prepričan sem, da se v Hacetu utrne svetla lučka. Prosim vas, gospodje sodniki, bodite v sodbi pravični.«

Dopoldanska razprava je bila z govorom branilca ob 13.30 končana. Predsednik je nato odredil, da se prične glavno posvetovanje velikega senata ob 16.30 in da bo sodba razglašena danes ob 19.30. (Glej sodbo na drugi strani!)

BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščanje, rane, praske, opekline, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in odraslih, Naglo suši od potu ali seči vneto in odrgneno kožo.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 12— za škatlico

MARIBOR

Obletnica motorizacije poštne prometa

Po prevratu se je v Mariboru začelo novo življenje. Industrija se je od leta do leta množila, z njo se je močnejše razvila trgovina in obrt. Z razmahom gospodarskega življenja se je živahno razvil tudi promet, katerega je živahen razvoj mariborskega mesta postavil pred povsem nove naloge, med katerimi je bila zlasti motorizacija našega prometa, osebne in tovarne.

Motorizacija tovarnega in osebne prometa je Maribor dokaj hitro začel reševati in ga tudi v dobrih merah rešil. Kar pa še ni bilo urejenega, bi bržkone že bilo storjeno, da niso vmes prišli sedanji vojni dogodki, ki so marsikaj zavrlj in onemogočili.

V Mariboru, pravimo, je motorizacija tovarnega in osebne prometa šla dokaj hitro od rok. Drugače je bilo z motorizacijo poštne prometa, ki ni hotela nikakor naprej ter je bilo treba čakati 22 let, preden so uspela prizadevanja, ki so šla za tem, da se motorizira poštni promet v Mariboru, kar se je zgodilo 1. aprila lani. Te dni poteka torej eno leto, kar je mariborska pošta uprava svoje častiljive poštne vozove poslala med staro šolo in jih nadomestila z motornimi vozili.

Ta motorizacija je dala velike prednosti. Mesto samo je pridobilo, ker so z ulic izginili stari vozovi. Pospešile so se zveze med mestnimi poštami in hitrejša je postala dostava paketov in hitrejša je izpraznjevanje pisemskih nabiralnikov.

Sprva so v Mariboru obratovali trije poštni avtomobili. Ko se je pokazala potreba po četrtem avtomobilu, so tega meseca oktobra dali v promet. Vsi ti avtomobili so v prvem letu opravili veliko dela, saj so prevozili 43.000 km. S kolodvorsko pošto so danes z naglimi prevoznimi sredstvi zvezane vse mariborske pošte in pošti v Kamnici in v Studencih. Da bi uprava pocenila pogon, je vse motorje predelala na pogon z metanom. Kako vestno je osebje vršilo svoje delo, priča dejstvo, da v vsem letu ni bilo niti ene nesreče. Za garažo je preurejena baraka na Aleksandrovi cesti 58, v kateri je tudi delavnica za manjša popravila. Šoferji imajo v garaži svojo sobo za odpočitek v nočni službi. Za motorizirani poštni promet v Mariboru je torej vse lepo urejeno in dane so tudi možnosti za nadaljnji razvoj.

Poštna uprava ima zaenkrat v načrtu, da razširi dostavo paketov in uvede izpraznjevanje pisemskih nabiralnikov v okolici, in sicer v Koskih, Počehovi, Radvanju, Novi vasi, na Tezmem in na Pobrežju. Ta načrt bi bil izvršen prav na obletnico, da niso medtem nastopile razne tehnične ovire. Prepričani pa smo, da bo poštna uprava, čim nastopijo normalnejše razmere, dala mariborski kolodvorski pošti na razpolago še en avto, kar bo zadostovalo, da se bo mogla uvesti brezhibna ureditev poštne prometa v Mariboru in njegovi okolici.

m Tekstilne tovarne so ustavile delo. Tri tukajšnje tekstilne tovarne — tvornica bombaževine in sukna Avgust Ehrlich, tovarna svil Thoma in tvornica perila Zora (Bengerjev koncern) so ustavile obratovanje do nadaljnjega. Lastniki in ravnatelji teh tovarn so nemški državljani ter so se izselili. Delavci so dobili plačo za 8 dni. Vsekakor pa bi bilo dobro proučiti, če se ne dajo tovarne voditi naprej brez lastnikov. tembolj, ker imajo sedaj na razpolago še primerno količino bombaža, dočim tovarna svil Thoma sploh ni dosedaj poznala pomanjkanja surovin. V tovarnah je ostalo še toliko strokovnjakov, da bi lahko obratovali še naprej.

m Slomškova družba, podružnica v Mariboru vabi svoje člane v nedeljo ob pol 9 v Križevno kapelo stolnice, kjer je sv. maša za srečo mladega kralja Petra II. in našo domovino. Kdor more, je udeležba njegova častna dolžnost.

m Pregledi motornih vozil preloženji. Uprava mestne policije sporoča, da se pregledi motornih vozil do nadaljnjega ne bodo vršili. Prav tako obveščata okrajni načelniki Maribor levi in desni breg lastnike motornih vozil, da je za danes določeni naknadni pregled motornih vozil preložen.

m Izpembe v avtobusnem prometu. Mestni avtobus sporoča: Od danes naprej ne vozi več mestni avtobus na progah Maribor—Sv. Martin, Maribor—Selnica in Maribor—Pekre. Na progi št. 1 vozi avtobus samo vsake pol ure. Od danes naprej odpade tudi popoldanska avtobusna vožnja na progah Maribor—Ljutomer in Maribor—Murska Sobota.

m Ni bila krivda šoferja. V večeršnjem »Slovenec« smo poročali o nesrečnem padcu neke ženske iz mestnega avtobusa v Studencih. Sporočajo nam, da ne zadene šoferja mestnega

avtobusa pri tej nesreči nobena krivda, ker je ponesrečenka skočila iz avtobusa, ko se je ta še premikal.

m Ljudski oder v Mariboru sporoča, da odpade v nedeljo 6. t. m. najavljena vpriporitev igre »Lazarjeva smrt«.

m Davčne zadeve. Davčna uprava za mesto Maribor sporoča, da je dospel s 1. aprilom v plačilo II. obrok zgradarine, pridobnine, posebnega davčnega dodatka, rentnine, društvenega davka, skupnega davka in davka na poslovni promet. Vsi ti obroki morajo biti plačani najkasneje do 15. aprila.

m Poročili so se v zadnjem času v Mariboru. Nerat Hubert, zas. uradnik, in Stiglj Marija; Potočnik Anton, posestnik, in Donaj Ana. Obilo sreč!

m V kopalšču jo je zadela kap. Nagle smrti je umrla 64-letna vdova po nadučitelju gospi Mariji Krajčič. Ko se je v terek kopala v kopalšču Okrožnega urada v Marijini ulici, jo je nenadoma zadela srčna kap ter se je zgrudila pri prici mrtva. Pokojnica je stanovala na Glavnem trgu št. 3. V kopalšču je pripadla policijsko-zdravniški policiji, ki je ugotovila, da je po sredi nesrečen slučaj ter je oddredila prevoz trupla v mrtvašnico.

m Z motorja jo je izgubil. V bolnišnico so pripeljal študenc 21-letno tkaiko Ivano Buhaker, ki se je ponesrečila pri padcu z motorja ter si zlomila desno roko. Peljala se je z nekim motociklistom ter sedela na zadnjem sedelu, na katerem pa je naenkrat izgubila ravnotežje ter zdrknila na tla.

m Očeta je ubil. Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršila večera dopolne razprava o žalostnem dogodku, ki je dne 3. decembra lanskega leta v Tivolcih pretresel celo sosesko: sin je ubil očeta. Na zatožni klopi je sedel 39-letni Franc Kukovec iz Tivolcev. Njegov oče Franc je imel v Tivolcih malo posestvo ter sta živila oče in sin v skupnem gospodarstvu. Ko se je sin drugič oženil, je prišlo med njim in očetom do preprirov. Oče ni hotel sinu izročiti posestva, pa je ta sklenil, da bo očeta spravil s poti na tak način, da bo fingiral roparski napad. Do izvršitve tega načrta pa ni prišlo, ker je dne 3. decembra zvečer nastal spet preprirov ob obeh, ter je sin nato očeta dejansko napadel. Sunil ga je s pestjo nekajkrat v trebuh, nato pa ga je vrgel na posteljo, tako da je z glavo udaril ob stranico ter obležal. Sin je potem očeta pustil, zjutraj pa so ga našli mrtvega. V preiskavi

Razglas mestnega prehranjevalnega urada

Razdeljevanje nakaznic. Krušne nakaznice za mesec april je treba razdeliti odjemalcem najkasneje do 10. aprila. Naslednjega dne morajo trgovci vrniti razdelilnik s podpisanih strank, katerim so vročili nakaznice, vse ostale nerazdeljene nakaznice pa je vrniti skupno z razdelilnikom. Opozorjamo vse, da naj bodo pri razdeljevanju nakaznic točni in da bo podpis prejemnika odgovarjal resnici. V nasprotnem primeru, ako se bo dognalo, da podpisnik ni prejel nakaznice, bodo ustavili trgovcu nadaljnjo dobavo moke.

Pri pisanju nakaznic je imel urad v prejšnjem mesecu velike težave, ker ni mogel vrniti vseh talonov nakaznic hkrati, zato so pisane nakaznice za mesec april po prvotnih prijavih in vprašalnih polah. Zaradi tega se nakaznice marsikateri družine nahajajo pri onem trgovcu, pri katerem je bila družina prijavljena v mesecu februarju, v kolikor se niso stranke same prišle v urad in zahtevale spremembo trgovca. Ako je prinesel trgovec glavo nakaznice označeno s štampljko prejšnjega trgovca, so izvršili popravke.

Nakaznice izročite strankam le proti izročitvi talonov prejšnjih nakaznic.

Prepoved prodaje moka prebivalstvu izven teritorija mesta Celje. Trgovci smejo postreči s pšenično in rženo moko odsej le onim odjemalcem, katerim je izdal nakaznice tukajšnji prehranjevalni urad. Odrezke nakaznic drugih občin ne bodo v bodoče upoštevali ter bodo zaradi tega trgovci prikrajšani pri dodeljevanju moke. Ker je Prehod dodelil za mesec april znatno manjše količine moke, apelira urad na vestnost pri razdeljevanju moke, sicer se lahko zgodi, da bo ostalo celjsko prebivalstvo še predčasno brez moke.

Razdeljevanje moke strankam. Z moka je postrebi le na odrezek, ki odgovarja tedenski količini. Stranka v nobenem primeru ni upravičena zahtevati od trgovca celotno pripadajočo ji količino moke.

so mislili na čudni meteor, na njegovo premikanje in pad, ki bi se po računih westonskih zvezdovedov imel izvršiti dvakrat. Gruče, zbrane na trgu Ustave, niso opazovale gospe Arkadije. Ali mesec res vpliva na človeške močnike, ne vemo, kot tudi ne, ali obstojajo mesečniki. Dejstvo pa je, da je imela zemlja ta čas mnogo meteoritov, ki so pozabili na jed in pijačo in mislili na meteor, ki se je sprehaljal po nebu in je obetal, da se čez nekaj tednov zvali na zemljo.

Arkadija pa je imela druge skrbi. »Ali ga že vidiš?« je znova vprašala. »Ne, gospa,« ji je odgovorila služabnica. Tedaj pa so se zaslislali na trgu klici. Mnogo ljudi je prišlo iz stranskih ulic in se tu strnilo v gručo.

»Tu je! Tu!« Te besede so šle od ust do ust. Z Arkadijino željo so se tako ujemale, da je vzkliknila: »Končno enkrat!« kot da bi bile njej namenjene.

»Toda ne, gospa, je dejala Berta, »tega ne kličete vam.« Čemu bi le množica klicala tistemu, ki ga je Arkadija pričakovala.

V tem so se glave vzdignile proti nebu in vsi pogledi so se obrnili k severnemu delu obzorja. Ali se je meteor pojavil nad mestom in so se meščani zbrali, da ga pozdravijo?

Ne, v tem trenutku je bil nad drugimi dežlami. Toda čeprav bi bil to meteor, bi ga pri dnevnih svetlobi s prostim očesom ne bi mogli opaziti.

»Gospa, glejte, baloni!« je vzkliknila Berta. »Tam za cerkvijo sv. Andreja!«

Meteor se je počasi spuščal v nižino. Prihajal je iz visokih prostorov ozračja. Ali pa je imela množica vzrok, da ga je tako navdušeno pozdravljala?

Gotovo. Balon se je bil prošlo noč vzdignil iz bližnjega mesta z namenom, da v ugodnejših prilikah opazuje meteor. Vdih ga je znani zrakoplovec

Beli in zdravi zobje SARGOV KALODONT proti zobnemu kamnu

vi se je potem zagovarjal, da se očeta sploh ni dotaknil in da se je oče najbrž sam pobil, ko je padel s stola. Raztelesenje pa je pokazalo, da so povzročili smrt udarci v trebuh, s katerimi je bilo nevarno poškodovano drobovje. Razprava je bila večeraj preložena ter bodo zaslišane še nekatere druge priče.

m Tatvine se množijo. Meso je sedaj drago in prazniki se bližajo. Zato so se že začeli vsakoletni tatinski obiski po mesnicah. Prva takšna tatvina je bila izvršena pri mesarju Valentinu Smodecu na Pobrežju, kateremu je njegov uslužbenec Jožef Malinec ukradel 13 kg svinjskega mesa, 3 kg klobas in telečjo kožo. Ukradeno meso, ki je bilo vredno 800 din, je prodal neki posestnik za 250 din. Orožniki pa so tatvino že pojasnili. — V Sp. Boču pri Selnici ob Dravi so zaslišali orožniki 20-letnega žagarja Franca Fašnika pri tatvini. Dobili so ga v delavnici Antona Drozga, ko je pravkar basal v nahrbtnik razno tuje orodje. — Pri Sv. Martinu pri Vurbergu je izvršil Simončič Dominik vlom v stanovanje posestniškega sina Ivana Hraštnika ter mu odnesel radijski aparat in nekaj manjših reči. Povzročil je 5600 din škode. Tudi to tatvino so orožniki pojasnili.

m Gospodar na orožne vaje, tat v stanovanje. Dominik Simončič od Sv. Martina pri Vurbergu je vlomil v stanovanje posestniškega sina Ivana Hraštnika v Zg. Dupleku, ki se je ob času vzloma nahajal na orožnih vajah, in mu odnesel radijski aparat in nekaj manjših reči v skupni vrednosti 5.500 din. Hraštnik je tatvino priznal. Pri njem so dobili tudi vse ukradene predmete, ki so malenkostno poškodovani. Simončič zanika, da bi bil v stanovanje vlomil, in pravi, da so vrata bila odklenjena in da torej ne gre za vlom, ampak za tatvino.

m Tat v mesnici. Meso je sedaj drago in prazniki se bližajo. Zato se bodo sedaj pričeli nedovoljeni obiski in tatvine po mesnicah. Prva letošnja tatvina pred prazniki je bila izvršena pri mesarju Valentinu Smodecu na Pobrežju, kateremu je tat, njegov uslužbenec 21 letni delavec Jožef Melinec, ukradel 13 kg svinjskega mesa, 1 telečjo kožo in 5 klobas. Orožniki so tata kmalu prijeli in oddali sodišču. Izpovedal je, da je ukradeno blago prodal neki posestniku za 260 din.

Urad poziva vse trgovce, da pomirjevalno vplivajo na prebivalstvo. Ako bi kdo v nasprotnem smislu deloval, naj računa s posledicami. Svetujte tudi svojim odjemalcem, da štedijo s pšenično moko, ker ni izključeno, da bo v mesecu maju dobava iste izostala in bo treba poseči po izdelkih iz koruze in drugih žitaric, ki se smejo prodajati prosto.

Pšenični zdrob je prodajati proti izročitvi odrezkov nakaznic, po možnosti le družinam z nedorastlimi otroki in bolnikom.

c Protituberkulozna liga v Šoštanju je imela svoje letno zborovanje. Liga šteje okrog 500 članov in članic. Posebno močne postojanke ima Liga v Ravnah, Družmirju in Lokovici. Liga je podpirala razne humanitarne organizacije, predvsem šolsko kuhinjo in Protituberkulozni dispanzer v Pesju. Mladina je brezplačno letovala na Smrekovcu.

c V Ipavčevi ulici 12 je umrl 73 letni Rojnik Anton. Naj v miru počiva!

c Drevi ob osmih bo v Narodnem domu skupščina SPD, Savinjske podružnice.

c Obupno dejanje 76 letne ženske. Z zagrebškim vlakom se je pripeljala večeraj zjutraj iz Sarajeva 76 letna Ošchenlacher Frančiška. Ženica je precej gluha in slabotna. V Zidanem mostu je raztrgala tri bankovce po 100 din in hotela skočiti pod vlak, ki je peljal iz Zidanega mosta proti Celju. Njeno obupno namero pa so preprečili. Ženica si je nato z nožem prerezala žile na zapetju leve roke in močno krvavela. V takem stanju jo je našel službovajoči orožnik. Takoj so ji priskočili na pomoč. jo položili v osebni vagon ljubljanskega vlaka in odpeljali v Celje, kjer so jo z reševalnim avtomobilom odpeljali v celjsko bolnišnico.

c Aretacija. Celjska policija je prejela 21 letnega Viktorja Benečiča, ki se je zdravil v celjski bolnišnici in tam ukradel ob odhodu iz bolnišnice nekemu bolniku 200 din gotovine iz nočne omare. Iz veže upravnega poslopja je ukradel istemu bolniku iz zaprtega kovčega srebrno uro, uro budilko in še nekaj drugega blaga v vrednosti tisoč dinarjev. Policija je storilca izročila sodišču.

Valter Wregg s svojim pomočnikom. Množica se je torej zbrala, da bi videla, kako je poskus uspel. Razumljivo, da sta zvezdodogla hotela biti v balonu, da se sama prepritača o uspehi odpravi. Zrakoplovec je bil v veliki nepriliki, ker je imel lahko le enega spremljevalca. Med nasprotnikoma se je razvil ogorčen preprirov, ker sta oba dokazovala svojo zahtevo z enimi in istimi razlogi. Nazadnje pa sta bila oba odbita v korist tretjega, ki ga je Valter Wregg predstavil kot svojega pomočnika. Trdil je, da brez njega ne more biti.

Lahen veter je balon privedel nad Weston in meščani so se zbrali, da ga svečano pričakajo. Spustil se je sredi trga Ustave in sto rok je prijelo čolnč. Zrakoplovec in njegov spremljevalec sta skočila na zemljo.

Slednji je pustil Wregga pri izpraznjevanju balona, kar je precej težavno delo in se približal Arkadiji.

»Evo me, gospa,« je dejal in se priklonil.

»Pet minut prepozno,« je dejala Arkadija in pokazala na obično uro.

»Vem,« je rekel mladi človek vljudno, »in mi oprostite, kajti baloni se neradi pokoravajo naši volji, posebno pa ne s točnostjo, kot želimo.«

»Torej se nisem motila. Bili ste v balonu.«

»Bil sem.«

»Ali mi hočete pojasniti?«

»Nič bolj preprosto. Zdela se mi je posebnost, da pridem na ta način na sestanek in to je tudi vse. Dobro sem plačal mesto in Wregg mi je obljubil, da me spusti od tu ob pol enajstih. Oprostite mu, da se je zakasnil za pet minut.«

»Naj bo,« je dejala Arkadija. »Da ste le tu. Mislim, da si niste premislili?«

»Ne.«

»Torej ste prepričani, da je pametno, če se ločiva?«

»Prepričan sem.«

»Mislim, da nisva ustvarjena drug za drug.«

Litija

Uslišana prošnja. Že večkrat smo direkcijsko drž. železnice opozarjali na kvarne posledice sedanega načina vožnje dijakov v šolo. Ogromno število dijaštva iz Zasavja je bilo brez nadzorstva, včasih celo brez prostora v vlaku. Posledice so bile nekajkrat tako zgovorne, da je o njih razpravljalo sodišče in bolnišnica. O željah staršev je bila obveščena tudi kr. banska uprava. Te dni pa smo zvedeli, da je direkcijska dovolila posebne dijaške vagona, v katerih bo celo posebno nadzorstvo. Dijaštvo, zlasti pa starši ta ukrep pozdravljamo! Tako je ustrezno tudi potnikom, ki so včasih morali stati, ker so dijaki zavzeli vse prostore.

Savnica ob Savi

Letos imate priliko, da si ogledate Kristusovo trpljenje. Igrali bomo »Pasijon«, kakor ga je napisal pisatelj Meško. Nastopi nad 60 ljudi. Posamezne slike vam bodo dolgo ostale v spominu. Predstave bodo v »Slomškovem domu«. Prva bo na svetno soboto ob 8 zvečer. Druga na svetno nedeljo popoldne ob treh. Tretja na svetno nedeljo ob 8 zvečer. Četrta pa na veliki petek ob 8 zvečer. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Mlinarič. Rezervirajo se lahko v kaplaniji. Vse vabimo, da letos z nami doživite veličastno dogodke Kristusovega odrešilnega dela.

Elegantna precizna ura

ETERNA

Dobijo se samo v boljših trgovinah te stroke

Grški kralj Jurij.

Vse žeparje na golo ostrizejo

V Bukarešti je baje vse polno žeparjev, ki policiji in drugim ljudem delajo velike preglavice. Policija si izmišlja razna sredstva, da bi jih zatlja, pa doslej še nobeno sredstvo ni zares pomagalo. Nekaj časa so takim tatovom barvali ušesa s posebno anilinsko barvo, kar pa se menda ni obneslo. Zato so to opustili. Zdaj, ko so baje žeparji spet huje na delu kakor so bili doslej, je policija izbrala drugo sredstvo, da jih ukroti in ljudem da spoznati, s kom imajo opraviti. Vse žeparje namreč na policiji strižejo na golo. Uspeh je bil takoj prvi dan ta, da je bilo za 50% manj tatvin. Policija zdaj pridno lovi vse znane žeparje ter jih vodi k brivcem. Toda policija in brivci bodo imeli dosti dela, ker je takih tatov v Bukarešti najmanj 3000, kakor sodi policija. Komaj bo zadnji dobro ostrizen, bodo prvim lasje spet zrastle in zadevna se bo morala znova začeti, če naj bo uspešna.

»Čisto isto mislim tudi jaz.«
»Gospod Standford, zagotavljam vam, da poznam vaše dobre lastnosti.«
»Tudi jaz cenim vaše po njih vrednosti.«
»Moreva se spoštovati, čeprav ne ugajava drug drugemu. Spoštovanje še ni ljubezen.«
»Zlato govorite.«
»Če bi se pa l. bila...«
»Bi bilo popolnoma drugače.«
»Vzela sva se, a ker se nisva poznala, sva se razočarala. Seveda, če bi bila storila drug drugemu kakšno veliko uslugo, tedaj bi bilo morda drugače.«
»Niste imeli imetja, da bi me tako mogli obvarovati propada.«
»Storila bi to. Tudi vi niste imeli prilike, da mi rešite življenje.«
»Ne bi okleval.«
»O tem ne dvomim, le da ni bilo primerne prilike. Tuja sva si bila in tuja sva ostala.«
»Zal, točno.«
»Misliš sva, da imava glede potovanja isto nagnjenje...«
»A se nisva mogla zediniti, kam naj potujeva.«
»Ko sem hotela na jug, ste želeli na sever.«
»In ko sem želel na zapad, ste vi hoteli na vzhod.«
»Meteor naju je še bolj ločil.«
»Spremljaj naju je v spor.«
»Ker ste se odločili za gospoda Forsytha.«
»Točno.«
»In ste hoteli na Japonsko, kamor naj bi padel meteor.«
»Gotovo.«
»Jaz pa sem bila za gospoda Hadlesona.«
»In za odhod v Patagonijo.«
»Nisva se mogla spraviti.«
»Nisva se mogla.«
»Ostalo nama je torej samo eno.«
»Samo eno.«
»Da se predstaviva sodniku.«
»Pojdiva!«

13 Jules Verne:

Lov na meteor

Po teh besedah je gospod Prote odšel po stopnicah na ulico in od tu v palačo Pravde, ki je bila nasproti njegovi hiši.

Služabnica se ni varala. Gospa Arkadija je bila tega dne res prišla v Boston. Spremljala jo je sobarica Berta. Nestrpno sta hodili po ulici Exeter.

Na običinski uri je odbilo četrt. »Ni ga še!« je vzkliknila Arkadija. »Morda je pozabil,« je dejala Berta. »Pozabil?...« je ponovila mlada žena ujedljivo.

»Razen, če se ni premislil.«
»Premislil?...« je ponovila žena drugič in še bolj srdito.

Nestrpno je hodila po ulici in sobarica za njo...

»Ali ga že vidiš?« je vprašala čez nekaj minut.

»Ne vidim, gospa.«

»To je pa že preveč.«
Vrnili sta se na trg.

»Ne!... Ni ga. Pusti me čakati... po vsem tem, kar sva se bila dogovorila. Danes je vendar 18. maj.«

»Da, gospa.«

»In že pol enajstih.«

»Še deset minut manjka.«

»Dobro. Naj si ne misli, da bi me minilo potrpljenje. Ostala bom tu, dan, dva, če bo treba.«

Hotelski služabniki so imeli priliko videti mlado ženo, kako je nestrpno hodila sem in tja, ravno tako, kot je pred mesecem hodil njen ženin, ko jo je čakal, da jo popelje k poroki. Toda zdaj so vsi Westonci mislili na nekaj drugega, na kar Arkadija edina v Westonu ni mislila. Vsi

Politični zapiski

Narodna vzajemnost in močna notranja fronta

Belgrajska »Politika« je v včerajšnji številki objavila članek dr. Milivoja Popovića pod tem naslovom. Piše tega članka piše, kako so se v Srbiji v vseh težkih časih politični nasprotniki vedno združili in imeli pred sabo vedno koristi naroda in države, nato pa govori o potrebni slogi med Srbi, Hrvati in Slovenci. O kateri pravi: »Kakor je važna solidarnost poedinov, tako je še večja pomena solidarnost Srbov, Hrvatov in Slovencev. Eden za vse, vsi za enega — to mora biti temeljno načelo v medsebojnem razmerju med Srbi, Hrvati in Slovenci. Po meri te solidarnosti pokazane v današnjem času, se bo v bodočnosti ocenjevalo to, kar se med nami dogaja in ono, kar je treba v medsebojnih odnosih urediti ter storiti.«

Glas naroda

Včerajšnji »Hrvatski dnevnik« razpravlja v uvodniku o hrvatski narodni duši, da naj te duše nikdo ne išče med gizdalini na promenadi ali po cirkusih, temveč po hrvatskih domovih in družinah. Članek se končuje z naslednjimi besedami: »Zemlja, ki se je vedno napajala z znojem svojih sinov, ki ima tudi svojo krvavo zgodovino, opisano z borbo za svoje največje moralne vrednote, se ne more nikdar sama sebi izneveriti. Ona je vedno budna, vedno priselna, zato ima sveto pravico, naj se njen glas sliši. Ta glas je vedno enak: jasen: na volitvah, ko stolisotič stopajo navolišče kot koltariu, pa tudi brez volitev, kadar klic narodne duše napolnjuje ves prostor kakor pesni ptic listnat gozd. Kdor nas torej hoče razumeti, kdor je voljan spoštovati tisto, kar nas označuje kot narod, naj prisluhne in posluša ta glas. Ta glas pa mu bo rekel: Hrvatska, majhna po prostoru, je velika po duhu. Tako velika je, da ne pozna strahu in moralno je tako močna, da se nikdar ne bo odrekla svojemu duhu. Ko se bo nekoč pisala zgodovina teh časov, je gotovo eno, naj se zgodi kar koli: v knjigi zgodovine se bo našlo vsaj toliko prostora, da se izpiše ime naroda, ki je vedno vedel, kaj hoče in ki se nikdar ni odrekel samega sebe. Zvest sebi in svojemu poslanstvu je danes v središču zanimanja in se od njega mnogo pričakuje. Svest si tega se tudi on zaveda, da se sam v sebi ne bo razočaral.«

Posveti v Zagrebu končani

»Hrvatski dnevnik« piše 2. aprila: »Danes popoldne je bila v banskim dvorih konferenca med predsednikom dr. Mačkom, podpredsednikom inž. Košutičem, glavnim tajnikom dr. Jurajem Krnjevićem, dr. Ivanom Andresom in dr. Barišem Smoljanom. Posvet je trajal do 7.45. Ko so ministri odhajali od sestanka, je rekel dr. Maček časnikarjem: »Ministra dr. Šutej in dr. Smoljan ter podpredsednik inž. Košutić potujejo nocoj v Belgrad.«

»Napred« o pomenu 27. marca

Tednik »Napred«, ki ga ureja vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, član trojice strokovnjakov, ki so sodelovali pri posvetih za sporazum, takole piše o spremembah dne 27. avgusta. »Sprememba v državnem življenju, ki je bila včeraj izvedena, je omogočila politično spremembo, po kateri je ves naš narod vse bolj čutil potrebo. Izvedena je samo v tistem delu vlade, ki bi moral predstavljati srbski narod, pa srbskega naroda ni predstavljala. Predstavniki hrvatskega in slovenskega naroda so ostali na svojih mestih. Če se pomisli, da je tudi v sami kraljevini proklamirani in v prvi izjavi predsednika vlade g. Simovića potrjeno stališče Jugoslavije v mednarodni politiki, da hoče obvarovati mir na zunaj ter ohraniti dosedanje razmerje miru in prijateljstva s sosedi, tedaj je še bolj ojačen notranji značaj izvršene spremembe. Kakor se bodo naši bralci spominjali, je naš list vedno poudarjal potrebo naj se jugoslovanska vlada okrepi s političnimi predstavniki srbskega naroda. To je bilo potrebno in koristno že od taktar, ko je bila naša notranja politika postavljena na osnovo sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. To je bilo potrebno in nujno tudi zaradi moralnega ugleda vlade in zaradi zaupanja srbskega naroda. Danes je narodu in državi potrebna koncentracija, izvedena z revolucionarnim činom, ker drugače ni bilo mogoče.«

Nov načelnik maršalata dvora

Za načelnika maršalata dvora je bil imenovan Zarija Vukičević, šef administrativnega oddelka Centralnega presburoja.

Madžarska manjšina kralju Petru

V imenu madžarske narodne skupine v Jugoslaviji je poslal senator dr. Imre Varady našemu kralju tole brzojavko: »Nj. Vel. kralju Petru II. Ko stopa Vaše Veličanstvo na prestol, prosimo Vaše Veličanstvo, naj izvoli sprejeti izraze zvestobe in vdanosti madžarske manjšine v kraljevini Jugoslaviji.«

Naredba bana banovine Hrvatske o pobijanju vznemirljivih vesti

Skoro z enakim besedilom, samo prikojenim za banovino Hrvatsko, je izdal tudi ban banovine Hrvatske dr. Subašić naredbo o pobijanju vznemirljivih vesti, kakor jo je pred dvema dnevi izdal ministrski predsednik general Simović za ostalo državno področje naše kraljevine.

»Hrvatski dnevnik« o izzivajih

»Hrvatski dnevnik« je zabeležil tole: »Podoba je, da nekemu ne gre v račun mirno in dostojanstveno zadržanje Zagreba poslednje dni. Nekaj znakov kaže, da se želijo v Zagrebu izvesti incidenti, ki naj bi spravili v slabo luč politično zrelost glavnega mesta Hrvatske in Hrvatov. Doslej so bili ti poskusi že pri zametku zadušeni, ker skupinica ljudi ni mogla dati glavnemu mestu Hrvatske podobne, ki ne ustreza njegovemu razpoloženju in treznemu gledanju na politični položaj. Kadar za tako delo ni mogoče pridobiti narodnih množic, tedaj skušajo dobiti nekaj poedinov, da bi se potem lahko povedalo, češ, v Zagrebu ni reda. Zato se priporoča vsem poštenim meščanom, naj vsakemu, ki bi akusl izgovarjal incidente s kakimi neumnimi vzkliki, takoj zapečatijo usta ter ga izročijo prvemu redarju ali članu zaščite Hrvatske prestolnice mora v teh časih ohraniti svoje staro dostojanstvo in s svojim mirom podpreti svoje politične zastopnike pri njihovem delu za korist hrvatskega naroda.«

Nova uredba o vojni disciplini

Belgrad, 2. aprila, m. Nj. Vel. kralj Peter II. je na predlog vojnega ministra na podlagi čl. 3. zak. o ustroju vojske in mornarice podpisal uredbu o vojni disciplini. Po tej uredbi pripadajo pod disciplinsko kaznovanje prestopki vseh vojaških in civilnih oseb, vse vojaške osebe po odpustu iz službe 48 ur, rezervni upokojenci in drugi častniki ter vojaški uradniki, honorarni vojni uslužbenici in vse civilne osebe, ki delajo za vojsko ali ki so stavljeni pod vojno upravo, vse civilne osebe, ki se nahajajo v delokrogu vojašnic, vojnih ustanov ali taborišč, na vojaških vežbiščih, na vojaških aerodromih in drugod; vse osebe, ki se bavijo z izdelavo in predelavo kakršnih koli predmetov za vojaške namene, vse civilne osebe, ki delajo za vojaške potrebe in ki morajo v katerem koli primeru postopati po vojaških predpisih in uredbah. V uredbi so naštet vsi disciplinski prestopki, med njimi: namerno in netočno službovanje, izbegavanje službe, namerno kršenje predpisov, govori in izrazi, ki nasprotujejo interesom vojske, kraje in utaje do vrednosti 50 din, nepravilno postopanje s podrejenimi in mlajšimi, oddaljevanje, odhod in bivanje izven kasarne, taborišča ali ladje brez dovoljenja predpostavljenih.

Disciplinske kazni v vojski so: za generale in njim istovrstne osebe pismen ukor, za ostale ose-

be pismen ukor, pritvor, strogi pritvor, za podčastnike in njim istovrstne osebe pritvor, zapor, za honorarne vojaške uslužbence odvzem honorarja, za kaplarje in redove zapor, strogi zapor, odvzem čina, vse kazni veljajo tudi za mornarico. O vsakem prestopku se mora razpravljati v teku 48 ur, odkar so se zbrali vsi podatki. Disciplinske kazni se takoj izvršijo ali v roku 24 ur, odkar je bila izrečena. Pritožbe lahko izdajo samo častniki, podčastniki, orožniki in graničarji ter osebe, ki po svojem poklicu temu odgovarjajo in to, ko so kazni že prestali v roku 3 dni. Honorarni vojaški uslužbenci oddajo pritožbo zoper kaznen 3 dni po sporočilu kazni ter se bo kazni nad njimi izvršila šele po razpravi izrečene kazni. Kazen se lahko uniči: če jo je izrekel nepristojni starešina, če se izkaže, da krivde sploh ni, in če je krivdo treba razpravljati pred sodiščem in ne disciplinsko. Disciplinski prestopek zastara: če se zanj ne zve v treh mesecih od dneva, ko je bil storjen, če v tem času ni bil vzet v pretes ali če je bil začeti postopek prekinjen, pa se v treh mesecih ni nadaljeval.

Uredba je objavljena v današnjih Službenih novinah in stopi z današnjim dnem v veljavo. Preneha pa veljati uredba o vojni disciplini z dne 9. julija 1923.

Dežela Eritreja in njeno glavno mesto Asmara

Dežela, ki se vleče od francoske kolonije Džibuti 1100 km daleč proti severu ob obali Rdečega morja, nam ni bila vedno znana pod imenom Eritreja. Ime so ji dali šele Italijani okrog l. 1890. Italijani so zasedli Eritrejo, in sicer najprej njen južni del l. 1881. Prej je bila ta dežela last deloma abesinske države, deloma pa so jo upravljali na pol neodvisni mohamedanski poglavarji, ki so priznavali vrhovno oblast turškega sultana. Po hudih in napornih bojih se je Italijanom posrečilo, da so svojo posest razširili proti severozahodu. Vendar jih je upravljanje kolonije veljalo ogromno denarja. L. 1896. je doletel Italijane pri nadaljnjem prodiranju v notranost Abesinije silovit poraz. V bitki pri Adui jih je porazil abesinski cesar Menelik ter za dolgo dobo ustavil italijansko prodiranje.

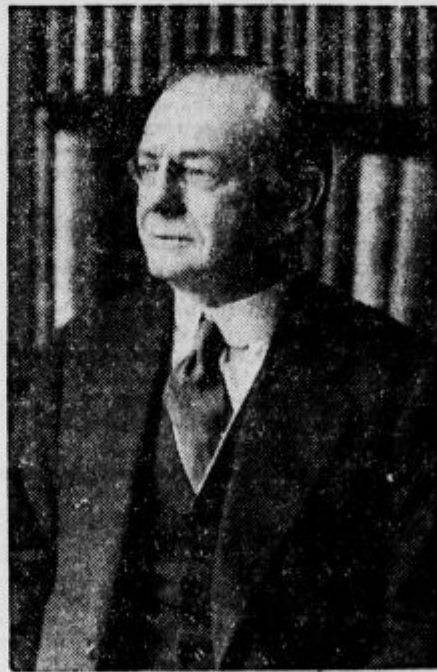
Eritreja je v zemljepisnem pogledu večinoma visoka planota; le proti obali pada nižje ter sega ponekod celo pod črto morske gladine ter ima tako imenovane depresije. Tu je seveda vročina najhujša. Massaua, ki je sicer odlično pristanišče, je eno izmed najbolj vročih mest na

svetu sploh, ker leži nizko ob morski gladini. Nasprotno pa ima Asmara, glavno mesto Eritreje, zmerno evropsko podnebje, ker leži na 2347 m visoki planoti, to je približno tako visoko, kakor pri nas najvišji vrhovi Kamniških Alp. V splošnem je Eritreja pustinska dežela, kjer prevladujeta stepa in savana. Le v severozahodnem delu je dežela obdelana in rodovitna. Glede površine meri Eritreja 120.000 km² ter šteje vsega skupaj komaj nad 500.000 prebivalcev, ki so v veliki večini nomadi mohamedanske vere.

Glavno mesto Asmara je z železnico zvezano s pristaniščem Massauo. Poleg Massaua ima Eritreja še pristanišče v Assabu, ki leži na skrajnem jugu eritrejske obale. Po važnosti se pa to pristanišče ne da primerjati z Massauo. Pa tudi Massaua je s padcem Keren, zlasti pa Asmare, izgubila skoraj ves pomen za Italijane, ker gre promet iz Massaua v Abesinijo le čez Asmaro. Zato je razumljivo, zakaj so Italijani tako srdito in dolgočasno branili trdnjavo Keren, ki je v resnici pomenila ključ do severne Abesinije.

nikdar zanikale, niso ga pa hotele formalno priznati. Tudi sedaj te stranke stavišajo sporazum izven vsakega dvoma. To je velik korak v pravcu notranje ureditve naše države.

Zagreb, 2. apr. b. Za umor Rozalije Letoni, ki je bil odkrit včeraj na Jeniški cesti, vlada še danes veliko zanimanje. Danes ob 1 popoldne je raztelesil prof. dr. Miloslavič truplo umorjene Rozalije Letoni in je izjavil, da je smrt nastopila zaradi davljenja. Na vratu so se poznali sledovi nohtov. Zločinec je udaril svoj žrtev s topim predmetom po glavi, nakar jo je zadavil. Usta ji je zamašil s krpo, da nesrečnica ni mogla klicati na pomoč, roke in noge ji je pa povezal z nogavicami. Kriminalna policija je uvedla obširno preiskavo. Zločin so morali na vsak način izvršiti ljudje, ki so dobro poznali razmere družine Letoni. Do sedaj je policija zaprla dve osebi, o katerih sumi, da sta sodelovali pri tem groznem zločinu.

Amery, angleški minister za Indijo, ki je sloveč potovalec ter jezikoslovec. Mož govori tudi srbski in hrvatski jezik.

Hace obsojen na dosmrtno robijo

Glej poročila na 3. strani

Ljubljana, 2. aprila. Po večernem posvetovanju velikega senata se je razglasila sodba v Hacetovem procesu točno ob 20 ob velikanskem navalu občinstva. Sodni dvor se je polnostevilno sestel v nekdanji prototni dvorani in predsednik senata g. Ivan Kralj je začel med grobno tišino čitati sodbo. Hace je bil videti nekoliko nervozen, tu in tam je zarožljajal z verigami in si brisal potne erage. Bili so obsojeni: Anton Hace zaradi umora Rudolfa Avpiča in usmrtitve orožnika Janeza Medena na dosmrtno robijo. Hace je bil je tudi obsojen zaradi raznih vlomnih tatvin, odnosno poskusa usmrtitve orožnikov in ropu pri trgovki Ahlinovi na razne kazni, katerih skupna kazni bi znašala do 159 let. Njegovi tovariši so bili dalje obsojeni:

Verle zaradi zločina vlomnih tatvin na 4 leta robije, Anton Pestotnik na tri leta in 6 mesecev robije ter Žuželj na 3 leta in 8 mesecev robije; zadnjemu se je prvotna sodba v Celju razveljavila in povišala na sedanjo višino. Zaradi prestopkov

ŠPORT

Odložene tekme za drž. prvenstvo

No snočnji seji Srbske nogometne zveze so bili sprejeti neki novi sklepi. Po prošnji »Jugoslavije« in »Ljubljane« so odložene tekme za državno prvenstvo za teden dni kasneje. Namesto 6. aprila se bodo pričele 13. aprila in se tako ves razpored tekem pomakne za teden naprej. V nedeljo bo v Belgradu seja vrhovne nogometne zveze, kjer bodo reševali neke pritožbe in prošnje omejenih klubov. Tekme Bask-Gradjanski in Jedinstvo-Bata, ki so bile pretekle nedeljo odpovedane, se bodo v nedeljo igrale v Belgradu in Zemunu.

Nemška nogometna statistika

Ne bo odveč, če si ogledamo ob priliki nogometne državne tekme med Nemčijo in Madžarsko, ki bo v nedeljo, dne 6. aprila v Kölnu, nemško nogometno statistiko. Nemška reprezentanca je doslej odigrala 180 državnih tekem, od teh je dobila 88 tekem, 33 iger se je končalo neodločeno, 59 tekem pa so izgubili. Vseh golov so Nemci zabil 461, dobili pa so jih 390. Od začetka sedanje vojne so odigrali 17 meddržavnih tekem, dobili so jih 10, 3 so odigrali neodločeno in 4 izgubili.

Nemški rekord v mednarodnih srečanjih ima Ernest Lehner (Berlin, prej Augsburg) z 59 tekami. Ze osem let nastopa kot nemško desno krilo. Poleg tega je znan kot najboljši nemški strelce in je celo pred znanima Conenom in slavnim Rihardom Homannom, ki sta znana kot najboljša nemška strelca. To nedeljo pa ne bo igral.

Pregled nemške reprezentance

ki je odigrala 180 mednarodnih tekem:

Avstrija	10	3	1	6	18:32
Češkoslovaška	3	2	—	1	5:5
Belgija	8	5	—	3	27:16
Bolgarija	3	3	—	—	13:6
Danska	10	6	—	4	28:21
Anglija	7	—	2	5	9:31
Estonska	3	3	—	—	11:1
Finska	8	6	1	1	38:9
Francija	4	2	1	1	10:5
Irsko	3	1	1	1	6:7
Italija	9	2	1	6	15:20
Jugoslavija	4	2	—	2	9:7
Letonska	2	2	—	—	6:1
Luksemburg	7	6	—	1	32:8
Madžarska	16	3	6	7	28:40
Nizozemska	15	4	6	5	31:33
Norveška	11	6	4	1	24:10
Poljska	5	4	1	—	12:4
Portugalska	2	1	1	—	4:2
Protectorat	1	—	1	—	4:4
Romunija	3	3	—	—	17:6
Rusija	1	1	—	—	16:0
Škotska	2	—	1	1	1:3
Švedska	13	5	2	6	25:24
Švica	24	15	4	5	64:34
Slovaška	3	2	—	1	4:3
Španija	2	1	—	1	3:3
Urugvaj	1	—	—	1	1:4

Športni drobci

Nemška reprezentanca proti Madžarski: Vratar Klodt (Schalke 04), Jahn (Berliner SV 92); branilci: Janecz (Fortuna, Düsseldorf), Streitle (Bayern, München), Müller (Dresdener CC); halfi: Kupfer (Schweinfurt 05), Rohde (Eimsbüttel), Kitzinger (Schweinfurt 05), Gellesch (Schalke 04); napadalci: Hareiter, Hahnemann (oba Admirale), Walter (Kaiserslautern) in Willimovski (Polizei-SV, Chemnitz). Kakor vidimo iz seznama igralcev, ni med njimi Ernesta Lehnerja.

Tenis med Italijo in Nemčijo. Mednarodna teniška tekma med Italijo in Nemčijo se bo odigrala 25., 26. in 27. aprila v Milanu.

Tenis med Italijo in Romunijo. Ta tekma pa bo 19., 20. in 21. aprila v Rimu.

Mednarodna nogometna tekma med Dunajem in Sofijo, ki bi se morala igrati danes na Dunaju, bo igrana jutri, dne 3. aprila.

Medmestni dvoboj Sofije in Berlina se je končal v Berlinu s 4:0 (2:0) za domače.

Spanec Garcia je dosegel v hoji na 30 km odličen čas, in sicer 2:37:84, kar je samo za devet sekund slabše od svetovnega rekorda.

Svetovni rekord v teku Wooderson, ki je sedaj angleški kaplar, je zmagal v crosscountryju na 7.5 milj s časom 49 minut.

Danski in norveški lahkotletiki v Kopenghagnu. Koncem avgusta bodo mednarodne tekme v lahki atletiki med Nemčijo in Dansko, na kateri bo sodelovala tudi Norveška.

V teniškem prvenstvu Amerike (SAD) na pokritem igrišču v Newyorku je zmagal Kovač v finalni tekmi posameznikov Sabina s 6:0, 6:4, 6:2.

Nov svetovni rekord v prsnem plavanju. Ruski plavalec Semjon Bojčenko je postavil nov svetovni rekord na 100 m v prsnem plavanju s časom 1:06 minut. To je že drugi svetovni rekord ruskega plavalca. Prvi rekord je dosegel na 200 m s časom 2:36.2 minuti.

Švedski kralj Gustav, ki je sedaj star 82 let, še igra tenis, pred kratkim je igral v dvojce s Torsom Greenforstom.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Slovenska koles. zveza. (Službeno.) Upravni odbor Slov. koles. zveze obvešča vse kolesarske podzveze in klube, da se najavljeni občni zbor dne 6. aprila zaradi tehničnih ovir ne bo vrtil. — Odbor SKZ.

prikrievanja ukradenega blaga je bil kroat Mihal Kovačič obsojen na 1 leto strogega zapore in 1200 din denarne kazni, odnosno v 20 dni navadnega zapore.

Utemeljevanje sodbe je trajalo nad dve uri. Predsednik senata g. Ivan Kralj je v vseh podrobnostih utemeljeval sodbo ter posebno poudarjal, da je Anton Hace hudobne narave. Po utemeljitvi sodbe je Hace vstal in izjavil, da sicer sprejme kazen, toda protestiral je zaradi Verletove sodbe, trdeč, da ni bil nikjer zraven. V imenu Haceta in Kovačiča je branilec prijavil revizijo procesa. Verle sam in ostali so prav tako prijavili proti sodbi priziv zaradi previsoke kazni. Državni tožilec je prijavil v splošnem revizijo. Vse 4 obsojence so pazniki uklenili in jih odpeljali v sodne zapore. Hace je še vzkliznil: »Če sem Avpiča ustrelil, me raje obesite!«

Razprava je v celoti trajala 26 ur.

KULTURNI OBZORNIK

Duhovni koncert »Ljubljane«

Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« je po dolgem premoru priredilo koncert duhovne glasbe iz šestnajstega in začetka sedemnajstega stoletja. Pomembnost tega koncerta je predvsem v tem, da nam je dirigent g. Radko Simoniti prikazal dela doslej še nepoznanega hrvatskega komponista Ivana Lukačiča iz Dalmacije, ki je živel v letih 1574 do 1648. Solisti g. Lupša, g. Sladoljev, g. Dolničar, g. Kos ter dame gđ. Korenčanova, gđ. Kristanova, gđ. Virškova in gđ. Ložarjeva so zapeli šest njegovih motetov z orgelsko spremljavo g. Simoniti. Važen preudarek našemu koncertnemu življenju je dala tudi izvedba znamenitega dela Giovanni S. Perluigija da Palestrina, »Missa Papae Marcellis«, ki je gotovo še dolgo ne bi slišali, ako se je ne bi lotil ambiciozni, nadarjeni, za resno delo in program stremeci mladi dirigent. Kajti zboru, ki je bil vzgojen v smislu vertikalnega muziciranja v sodobnih skladbah in skladbah iz prejšnjih desetletij in ki je tičal zadnji čas v zborški manirski zastarelosti, ki se je čim dalje bolj otrešalo tudi ostali naši zbori, je polifonijski nekaj tujega in težko sprejemljiva in še težje dojemljiva. Palestrinovo delo zahteva poleg tega velike tehnične pripravljenosti in izvežbanosti, smisla za samostojno oblikovanje posameznih grup; sodobni pevec pa je navajen naslonitve in orientacije v harmonskem smislu. Dalje je potreben silen čut za precizno ritmiko. Sploh zahteva delo velike muzikalne kulture, da zveni poustvaritev plastično v vseh otenkih. V tem smislu je tudi potekalo v celoti dirigentovo oblikovanje in tudi dirigentsko vodenje. Težave je seveda imel z zborom v ritmičnem smislu, kar pa ni z ozirom na tradicionalno že omenjeno vzgojo zboru nič nepričakovane. V celoti pa predstavlja izvedba pozitivnost. Kakor so bila nekatera mesta še zastrta in nejasna, so povečini na drugi strani prav lepa in v svoji linijski muzikalni izpeljavi in po zadovoljivi uravnoteženosti glasovnih skupin plastična. Sprito tega je ugotoviti, da je dirigent moral vložiti v študij veliko dela za pridobitev tehničnih vrtil, ki zbor tudi v neki meri že ima, čeprav še ne predstavlja tenor se potrebne dovršenosti homogenosti, ki jo slabi še posebej spodnja skupina; tu je tudi delo-

ma občutna motila intonacija. Najbolja zvenita alt in bas, dočim je sopran nekoliko premalo prodoren v nižjih legah, zaradi česar so se linije sem pa tja zgubljale in je zaradi tega trpela nazornost celote. V sopranu je motil tudi rezek vibrato enega glasu, prav tako hreščeci glas v spodnjem tenorju. Zbor sam trpi torej še na pomanjkanju tenorjev in sopranov. Glasovna izpopolnitev seveda zavisi od nadaljnje organiziranja in zanimanja za resno delo. Vsekakor bi radi videli zbor, ki je s tem koncertom pokazal znatno tehnično in muzikalno pridobitev, da ne bi običajni pri trenutnem, ampak da bi se s sistematičnim naporom delom še dvignil. Saj je prav zadnji koncert pokazal, da je lahko prav uvaževanje vreden činitelj v glasbeno-zborskem poprišču. Najlepše je izvedel Kyrie, Credo in pa Agnus dei I in v Sanctus Hosano; proti koncu se seveda že izstopila utrujenost. Za boljše intonacijo in popolnejšo homogenost bi bilo potrebno nekoliko večje paznje na vokalizacijo, ki je sicer bila le vidno boljše kakor pri masekaterem drugem zboru. Pripomniti moram, da presojam z istimi merili kakor naše zборе-prvake.

Med solisti sta najlepše oblikovala in bila tudi glasovno zelo dobra g. Lupša in g. Sladoljev. Potrebne kvalitete v lepoti tona in dinamičnega niansiranja v linijskem oblikovanju in dosege duet soprana in alta v motetu »Orantibus in loco isto«, prav tako je slabil zvočno ravnotežje prešibak bariton v duetih v »Cantate Domino« in »Quemadmodum«, kar zaradi tega tudi muzikalno ni mogel nuditi prepričljive, muzikalno narodne postavitve. G. Lupša je izvrstno zapel v lepem basu »Coeli cuarrant«, sopranistka pa »Cantabo Domino«, ob koncu prvega dela pa kvartet solistov izvedel še »Quam pulchra es«. Sopranistkinje slabi nveščen vibrato, razglašene orgle pa so jih zavajale v intonacno negotovost.

Vendar je bil koncert na dostojni višini. Ob tej priložnosti mi je prišlo na misel, da bi zaradi pomanjkanja tovrstnih koncertov bilo prav umestno, ako bi se »Ljubljana« posvetila izključno duhovni glasbi in nam vsaj enkrat v letu nudila podoben in dobro obdelan program.

Glasnik Muzejskega društva, zv. 1-2, I. XXII.

V razmeroma kratkem razdobju je izšel zopet nov zvezek tega centralnega slovenskega zgodovinskega časopisa, Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, ki je lani slavilo že 100 letnico svojega obstoja. Tedaj je revija izšla v za čuda velikem obsegu, kot se spodobi za tako slovesnost. Po tako veliki četvi pa so slovenski zgodovinarji v kratkem času dali še dvakrat Glasnik v svet, kar je priča njihove izredne pridnosti.

V zvezku 1-2 novega letnika ima uvodno razpravo docent za arheologijo na naši univerzi dr. Rajko Ložar, doslej kustos arheološkega oddelka v našem muzeju. Ta njegova razprava je razširjeno uvodno njegovo predavanje na univerzi in govori o ljubljanski keramiki. Ni to dokončno sintetično delo o tej keramiki, temveč študija, ki naj pokaže problem ljubljanske keramike, dosedanje znanstveno mnenje o njej ter tudi že »pokaže smer«, v kateri bi utegnili ta keramika dobiti novo osvetlitev. Tako je pisatelj prikazal zgodovino odkritij ljubljanskega Barja in stavb na koleh od l. 1875 dalje do današnjega časa. Na Barju so našli v raznih razdobjih tudi razne izkopanine, predvsem vrče, keramiko, ki predstavljajo barsko kulturo. Ložar najprej znanstveno sodobno označi vse najdbe, kritično pregleda vso doslej znano literaturo o tej barski kulturi ter jo z vidika današnjega stanja arheologije vrednoti s širšega vidika, ugotovi razširjenost barske kulture v širnem svetu ter podaja v 2. delu novo teorijo z ozirom na sorodnost te kulture s kulturo okroglastih amfor ter skuša najti na podlagi tega njeno mesto v sklopu neolitičnih kultur. Od dosedanje teze, da spada keramika barske kulture med »količarsko keramiko« vzhodnoalpskih kolij, se odmika ter postavlja svojo, da količarske keramike kot posebnega tipa sploh ni ter da je ljubljanski keramiki treba iskati zveze s kulturami na severovzhodu in severu. — Izredno zanimiva študija iz slovenskega znanstvenega področja, ki naj razreši problem kulturnega sloga na naših tleh pred nekaj tisočletji. — Profesor dr. Balduin Saria razlaga več novih rimskih napisov na spomenikih, ki so se našli pri nas na bivšem Kranjskem v zadnjih letih odn. 1937. Takih razbitih rimskih kamnov, katerih pomen razrešuje prof. Saria, je deset, ter so fragmenti raznih nagrobnih napisov (iz Ljubljane, iz Tlak pri Šmarju, iz Stične, iz Mirne) ter štiri napisi iz Jupitrovega svetišča v Trebnjem. (Eden je datiran iz l. 158 p. K., ki postavlja ustanovitve benediktinskih (orožniških) postaj tu že v 2. st. — Arheolog prof. dr. Valter Schmid postavlja novo trditve, da Emona ni bila vojaški tabor, in sicer v članku istega naslova, s katerim odgovarja na ugotovitve prof. Sarie. V treh točkah ugotavlja: 1. da v Emoni ni bilo tabora z nasipom iz zemlje; 2. da v Emoni ni bilo stalno nameščena legija, in 3. na podlagi talnih načrtov zidu je videti, da Emona ni bila vojaška kolonija, v katero bi bil cesar Avgust poslal veterane, temveč rimska meščanska kolonija. — Temu mnenju takoj še v tej številki odgovarja profesor dr. Saria, ki brani svojo in drugih tezo, da je bila Emona vojaški tabor, razlaga ljubljanski emonski zid, da je bil sicer zgrajen že prej, da pa l. 238 po Kr. ni bil več raben ter je popolnoma propadel, tako da so ga v poznoantični dobi na novo zgradili oz. od temelja rekonstruirali. — Ravatelj dr. J. Mal nadaljuje svoje študije o staroslovenskem življenju ter se je v članku »Rota — staroslovenska prisega« lotil vprašanja, na kakšen način so stari Slovenci potrjevali resničnost svojih izpovedi. Kot pravno dokazno sredstvo je veljalo predvsem — rotitev pri drevesih, studencih in kamnih, pa tudi božja sodba. Tu postavlja proti tezi prof. Dolenc, da sta »rota in prisega iz krščanske dobe, poganski Slovenci pa da so poznali zakletev« kot zgodovinar drugo trditve, da je »rota slovenskega in prekrščanskega izvora«. Beseda »rota« pomeni najprej ustno izrečena zakletev (rusko rot—usta), na katero je prišla v krščanski dobi »prisega«. Iz dokumentov (ruskih — Nestor — in slovenskih — brižinskih spomeniki) ter iz ohranjenega etnografskega gradiva dokazuje, da rota ni bila izraz samo za prisego v kolektivnem smislu, temveč tudi v individualnem. Obenem se dotakne tudi vprašanja, kako so volili stari Karantci svoje kneze. Tako ta razprava spada v vrsto Malovih slovenskih študij ter njegovih razprav iz najstarejšega slovenskega verskega in pravnega življenja. — Univ. prof. dr. Fr. Grivec je v članku Dve pismi papeža Hadriana II. knezu Kocliju in Hadrianov slog poudaril, da se Kocelj ni s Hadrianom samo dogovarjal po poslancih ter solunskih bratih, temveč je verjetno mnenje, da

je dopisoval z Janezom VIII. pa tudi s Hadrianom II. ter je od njega dobil pismo, s katerim je bil Metod postavljen za apostolskega legata. Temu pismu pa zgodovinarji oporekajo verodostojnost, češ, da se razlikuje od papeškega sloga. Zato je prof. Grivec razbral slog drugih Hadrianovih pism ter ga primerjal s tem, kot ga je obelodanil v Zitihi Metodiji ter zaključil v gornjem smislu podaja v tej študiji, ki je povzetek njegove večje razprave, priobčene v zborniku k 75 letnici univ. prof. dr. Vajsa v Pragi ter je Slovencem manj dostopna, je pa važna za slovensko starejšo zgodovino in pomen Koceljeve osebnosti. — Univ. prof. dr. Milko Kos polemizira s prof. Grivcem o »treh velikih zmolah« o Cirilu, Metodu in Kocliju, katere da mu očita prof. Grivec, da jih je zagrešil v svojih razpravah iz tega časa. Ker smo v našem listu pred kratkim prinesli odgovor z nasprotnimi dokazi univ. prof. Grivca, sedaj samo registriramo ta znanstveni dvoboj. — Univ. prof. dr. Milko Kos podaja tekste in komentar štirih slovenskih priseg loških in blejskih kmetov iz prve polovice 17. stoletja, ki spadajo med starejše slovenske tekste ter so jih morali poslati kmečki podložniki ob poklonitvi svojemu vsakokratnemu novemu zemljiškemu gospodu. Take prisage doslej še niso bile znane ter imajo svojo kulturno zgodovinsko in pravno ter jezikovno vrednost. — To so razprave tega zvezka. Sledje nekrologi dr. Koroscu (Lukman), dr. Gratzy pl. Wardengu (Mal) in L. Sivicu pl. Schvizhofnu (Polec). Bogato pa je slovostvo z ocenami pomembnejših zgodovinskih del, ki se tičejo slovenske zgodovine ali pa naših krajev. Opozoriam na strokovno oceno Sovretovih Starih Grkov (Saria), Zontarjevega separata o prevadbah kosečtin v kupna zemljišča (Mal), Malove Zgodovine (Zwitter) ter — zaradi kurioznosti — na oceno Živčeve knjige o Hrvatih na Kranjskem, ki jo po pravici rečeno kritik dr. Mal ironično traktira.

Kakor vidimo, je ta zvezek izredno bogat ter prinaša nove izsledke za zgodovino slovenskih najstarejših dob.

Gledališka reminiscenca

Ob Nučičevem jubileju smo velikokrat slišali in čitali o njegovih zaslugah, kako je l. 1918, spet oživelo slovensko gledališče. Takratni satirični list »Kurent«, ki je objavljali risbe in karikature Maksima Gasparija, Franeta Podrekarja in Hinka Smečkarja, je oživljenemu slovenskemu gledališču posvetil 1. oktobra 1918 posebno številko s prav zanimivimi prispevki.

Za jubilej Hinka Nučiča je pa najvažnejša kratka pesmica, ki dokazuje, kakšna moč je bil Hinko Nučič za naše gledališče. Njen naslov je »Tako je« ter se glasi:

Vse, kar leze, kar po odru pleza,
v dolgočasni patos se pogreza —
Kar se za ušesi praska,
vse je Nučič, ali pa njegova maska,
naj se piše Peček ali drugače,
najsi nosi krilo ali hlače.

Avtor se je skril pod šifro »X«, vendar se pa prijatelji spominjajo, da se je tako podpisal dr. Ivan Lah.

A. G.

Motociklisti Iurške armade na vojaških vajah v Trzinu.

Gospodarstvo

Svetovni pridelek koruze v l. 1940

O svetovnem pridelku koruze imamo nepopolne podatke zaradi mednarodnega položaja Kljub temu pa so nekatere države dale podatke in je pridelek koruze na svetu v preteklem letu tak: USA so pridelale 622.121.000 met. st., Romunija 40.090.000 m. st., Jugoslavija 40.802.000 m. st., Mandžurija 34.310.000 met. st., Mandžurija 34.000.000 met. st., Turčija 7.280.000 met. st. Argentina spada med največje pridelovalce koruze na svetu. Na večji površini, kakor jo ima Argentina, pridelajo koruzo edino USA. Preteklega leta je Argentina gojila koruzo na površini 7.200.000 ha in dobila 110.280.000 met. st. Največji del koruze izvažajo Argentinija. Tako je v izvozni kampaniji 1938-39 iz-

vozila 34.045.100 met. stot., v letu 1939-40 pa 20 milijonov 913.000 met. st. V zadnjem času pa ta izvoz koruze iz Argentine doživlja velike težave in ima tako danes Argentinija tik pred novim pridelkom izvoznih višev v količini do 57 milij. met. st.

Novi pridelek koruze bo po vseh izgledih doživel še večje uspehe. Prve ocene pridelka so že bile in strokovnjaki trdijo, da bo Argentinija razpolagala po sedanjem pridelku z viškom 120 milijonov metrskih stotov. Tak ogromen višek koruze Argentinija še ni imela. Kar pa je najtežje, pada ta višek v čas največjega omejevanja in omejitve izvoza in postavljanja na svetovno tržišče.

Anketa o diriganju prevoza na jugovzhodu

Te dni je bilo objavljeno, da je bila v Belgradu konferenca predstavnikov gospodarskih zbornic in prevoznih organizacij iz vse države, na katerih se je razpravljalo o predlogih nemškega urada, da diriganje transporta na jugovzhodu tako, kakor je to urejeno že skoro v vsej Evropi. S tem diriganjem bi se odprevalo, po kateri poti naj se prevažajo blago, ki se izvažajo iz Jugoslavije, Turčije, Bolgarske, Romunije, Iraka, Afganistana in Sovjetske Rusije, oziroma v te države. Po tem predlogu ne bi zadoščalo samo uvozno dovoljenje, ampak tudi prijava nemškemu uradu, ki bi odločal o smeri prevoza. Ravateljstvo za zunanjo trgovino v Belgradu je podalo svoje mišljenje, da bi se taka racionalizacija prometa lahko izvedla, toda o tem je treba še čuti mišljenje vseh merodajnih gospodarskih in prometnih krogov. V zvezi s tem bo v ministru zunanjih zadev posebna konferenca, na katero so poklicani predstavniki prometnega ministristva, prometnega oddelka ministristva vojske in mornarice, ravateljstva za zunanjo trgovino in rečne plovbe.

Ukinitev devizne meje med Nemčijo in Holandijo. Holandska banka v Amsterdamu je objavila naslednje: »1. aprila se ukinja devizna meja okupiranih Holandskih krajev in Nemčije. Medsebojni denarni promet se lahko vrši direktno preko zasebnih kreditnih ustanov in pošte. Med dvema državnima bankama je že davno dosežen sporazum o kurzu na osnovi 100 mark za 75,36 hol. gold. Ta kurz bo tudi sprejet za izmenjavo papirnatega in kovane denarja.

Prepoved izvoza blaga iz Švedske. Od 1. aprila dalje je zabranjen vsak izvoz blaga iz Švedske. Od tega dne dalje bo dovoljeno izvažati blago samo na osnovi posebnih dovoljenj.

Irške finančne razmere. V Dublinu so bili izdani uradni podatki o priliki konca fiskalnega leta, da znašajo dohodki Irske 34.637.659 funtov šterlingov, kar je od prejšnjega leta več za 2.248.912 funt. šter. Izdatki so znašali 30.772.031 funt. šterl.

Omejitve potrošnje mesa na Švedskem. Začenši s 1. aprilom je bila omejena potrošnja vseh vrst mesa in proizvodov iz mesa. Vsa rogata živina in in drobnica se bosta smeli klati samo pod izrecnimi pogoji. Zasebniki bodo smeli potrošiti 500 gr mesa na teden.

Rast cen na Danskem. Po izjavi danskega trgovinskega ministra so cene na Danskem od začetka vojne zelo narasle. Cene gorivu so se zvišale za 200%, za hrano 91% in za tekstilno blago ter gotovo obleko za 92%.

Slavija, jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani je imela dne 2. aprila svoj XVIII. redni občni zbor. Zaključni računi za poslovno leto 1940 so zadovoljivi, posebno še, če se upošteva, da splošna gospodarska kriza proti lanskemu letu ni popustila, ampak se še povečala zaradi poostre svetovne vojne. Skupna premija v poslovnem letu 1940 znaša 30.795.705,80 din, lansko leto pa je znašala 30.335.698,08 din. Premijske in druge rezerve zavoda so narasle na 93.390.350,73 din, od lanskih 89.927.432,30 din. Na škodah, ki jih je likvidirala s priznanim kulanco, je izplačala banka Slavija med svoje zavarovalce tekom poslovnega leta 1940 14.954.847,74 din. Glavnica njenih življenjskih zavarovanj znaša konec poslovnega leta 260.062.188 din. Po odpisu nabavnih stroškov in po polni dotaciji vseh rezerv se izkazani čisti dobiček 197.857,37 prideli splošnemu rezervnemu fondu.

Otvoritev podružnice Pošne hranilnice v Splitu. Včeraj je bila otvorjena podružnica pošne hranilnice v Splitu. Zastopnik finančnega ministra generalni ravatelj PH dr. Miljenko Marković je pri tej priliki dejal, da je PH ena največjih in najbolj urejenih denarnih ustanov v naši državi, ki je zbrala 4 in pol milijarde vložnega in čekovnega denarja. PH ima 26.000 čekovnih računov in 575.000 vlagateljev. Denarni promet je znašal v preteklem letu čez 450 milijard dinarjev.

Jugoslavenski tekstilni vjestnik. Pravkar je izšla 3. številka tega lista, ki izhaja v Zagrebu, Bogovičeva ulica 9. Uvodnik se bavi z novimi uredbami in ukrepi ministristva za prehrano oziroma Narodne banke glede vrednosti dinarja, cen in preskrbe prebivalstva. List obširno kritizira novo Statistično industrijo kraljevine Jugoslavije, ki jo je izdalo ministristvo za trgovino in industrijo. Sledi še cela vrsta zanimivih člankov.

Borze

2. april.

Denar

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt 174,57—177,77
Newyork 100 dolarjev 4425,00—4485,00
Zeneva 100 frankov 1028,64—1038,64

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 100 mark 1772,00—1792,00
Solun 100 drahem 37,50 den.

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 215,90—219,10
Newyork 100 dolarjev 5480,00—5520,00
Zeneva 100 frankov 1271,10—1281,10

Zürich. Pariz 9.125, London 17.38, Newyork 431, Bruselj 69 n., Milan 21.70, Madrid 39.50, Amsterdam 229 n., Berlin 172.50, Stockholm 102.675, Oslo 98.50 n., Kopenhagen 83.50 n., Sofija 4.25, Lizbona 17.28, Budimpešta 85, Atene 300, Carigrad 337.5, Bukarešta 200, Helsingfors 8.70, Buenos Aires 9.975.

Vrednostni papirji

Zagreb. Državni papirji: PAB 205, 8% Bler. pos. 99.50 (99), 7% Seligman 102, 7% Inv. pos. 99, 6% Begl. obv. 85.25—86.50, 6% Dalm. obv. 79.75—80.75 (79.75), Vojna škoda prompt. 477.50 do 478.50 (477.50). — Delnice: Trboveljska 390 do 400.

Belgrad. Državni papirji: 6% Begl. obveznice 85.50 (85), 6% Dalm. obv. 80.25 (80.75), 4% Agrarne obv. 55.50, 6% Šumske obv. 79.75, Vojna škoda prompta 477.50.

Žitni trg

Novi Sad. Vse nespremenjeno.

Živinski sejm

Živinski sejm v Metliki, dne 24. marca t. l. Dogon: 52 juncev, 102 volov, 58 krav, 9 glav jalove goveje živine in 46 prašičev. Prodanih je bilo: 16 juncev, 27 volov, 12 krav, 6 glav jalove goveje živine in 18 prašičev. Cene naslednje: junci I. vrste 11 din do 11.25 din, junci II. vrste 9.50 do 10.50 din, junci III. vrste 8 din, volci I. vrste 11.25 do 12 din, volci II. vrste 10.50 do 11 din, volci III. vrste 10 din, krave I. vrste 10.50 do 10.75 din, krave II. vrste 8 do 10 din, krave III. vrste 6 do 7 din in jalova goveja živina 9 din do 10.50 za kilogram žive teže. Mladi prašički za rejo. 8 do 10 tednov stari, 250 din do 280 din, in 12 do 16 tednov stari, 350 do 400 din za glavo.

Živinski sejm v Lendavi, dne 20. marca t. l. Dogon: 18 bikov, 30 telic in 70 krav. Prodanih je bilo: 9 bikov, 16 telic in 30 krav. Cene: biki 9 do 11, telice 9.75 do 10, krave 7.50 do 10.25 din za 1 kg žive teže.

Otroški kotichek

Carična Vesna

67.

V podzemlju pa je medtem Vesno že težko pričakovala Metuljka. »Če je ne bo, bo pogubljena. Bilo bi je zelo škoda,« je modrovala starka. Kako se je razveselilo, ko jo je videla prihajati.

68.

»Ker vas ni bilo v stanovanju, sem prišla na vrt,« je hitela pripovedovati Vesna. Kako pa se je začudila, ko se je pojavil poleg starke kralj Srdan Bisernokril.

Grazia Deledda:

27

Marianna Sirca

Sardinska povest.

Zopet je molčala. Na njegove besede ni več odgovarjala. Le, ko je služkinja smatrala za potrebno, da spregovori, ponavljajoč gospodarjevo prošnjo:

»Marianna, premisli, preden se odločiš, je dvignila obraz, in ne da bi koga pogledala, je rekla: »Sem že premislila in sklenila. Pustite me pri miru!«

Nato si je zopet pokrila obraz z masko svojih rok in se trudila, da bi ne slišala besed svojega očeta. Le ime Sebastiano, ki ga je oče še ponavljal, je vzbudilo v njej razdraženo zmedo in nerazumljivo slutnjo. A ni se bala ničesar. Kaj pa jo briga, če Sebastiano pozna njeno skrivnost? Kaj more storiti in kako more škodovati njej in Simonu? Če vztrajata v ljubezni in v svojem sklepu, nihče ne more ničesar ukreniti zoper njihovo voljo. Dozdevalo se ji je, da očetove prošnje, nasveti in grožnje odmevajo v praznino in da odskakujejo od sten kot kamenčki, ki jih dečki mečejo v drevo, a se razletijo na vse strani, ne da bi drevesa poškodovali.

Oče je svojo nemoč dobro občutil in, premagan po njenem trdovratnem molku, je obmolknil.

Sledili so dnevi polni pričakovanja in nemira. Simon se ni vrnil in Marianni se je zdelo, da je izgubil neznanokam, v meglo, ki je pokrivala obzorje.

Zima je bila zelo ostra. Tu pa tam je vzhodni veter snel vrhovom Orthobene snežene glave in sonce je šaljivo gledalo iznad oblakov kot gost, ki prinaša darove in veselje v hiše svojih prijateljev. Toda stroga zima se ni obotavljala in znova je pokrila gore s svežimi oglavnici; zavila je v senco vse reči ter tako prisilila zemljo, da je v svojih mučnih sanjah znova zaspala.

Tudi Marianni se je zazdelo, da je zakopana pod snegom, da mora biti tina in mirna kot seme, ki se ne klije. Z rokami pred obrazom, upognjena v dve gubi, je ob ognjišču prebela cele dneve; zdelo se ji je, da vdihava ogenj. Tu in tam je dospel do nje krik iz daljave. Tedaj se je spomnila, da je pust. Bolj kot znak veselja se ji je zdel tisti krik in glas tragično rjovenje trpečih ljudi.

Tudi Marianna bi bila rada zavpila, a ni mogla. Vsako jutro, ko se je prebudila v svoji mrzli sobi, ki je bila zaradi odseva, prihajajočega od bleščečega se neba, svetlejša, je vedno mislila:

»Mogoče pride danes, in oloži dan se je nenadoma odpiral pred njo kot školjka, ki ji prinaša biser upanja.

Toda ure so bežale brez vsakega uspeha; ko je legla noč in je zima znova pokrila zemljo, je tudi njeno dušo napolnila bolelost.

Kot običajno je nekega dne v februarju prišel njen bratranec Sebastiano na skoraj obredni obisk.

Za dolgo ga ni bilo. Bil je zaposlen s svojo čredo in je moral paziti, da ne pogine od mraza in lakote.

Vstopil je s svojo zibajočo se hojo, zaradi katere ga je Fidel nekoč primerjala čolnu, gibajočemu se na morju, ter se vsedel pred Marianno. Z odprte vetrnice, ki so bile od vlage vse napete, in od rjastih prečne železnice omrežja so padale težke vodene kaplje, goste in rdečkaste kot kri. V hišo je prodiral spomladanski zrak in nad strehami, s katerih so izginili slednji ledeni kapniki, so se prikazali majhni beli oblaki na modrem nebu, ki se je zdel čudovito pomlajeno.

Da, še obstaja sonce! In v jutranji tihošumi tam v daljavi reka, ki govori o oddaljenih, sladkih rečeh, o travi in o mokrih hripih, ki se tresejo kot z neurja pobegli potopljenci, o prvih jančkih, ki v koči sesajo materino mleko, gledajoč poželjivo navzgor; govori o veselih psih, ki lajajo, opazujejo v somraku iskriči se ogenj. Tam je luna, ki v februarju razsvetljuje že cvetoče mandeljne v dolini Oliena.

»Lepo vreme te je prineslo. Srečne oči, ki te vidijo!« je rekla Marianna.

Bratranec jo je gledal in se smejal ter kazal bele zobe v bledem obrazu. Bil je medlejši in bolj rumen kot navadno in prav zato so dajali lepi zobje obrazu videz prestale bolezn. Zelenkaste, smehljajoče se oči so se od časa do časa pomračile, zdelo se je, da se premikajo v njih plavajoče sence.

Marianna je ob prvem pogledu razumela, da se zopet skriva v njem nekaj novega. Zdelo se ji je, da se je njim mrzlo in nepotrebno sorodstvo nenadoma pretrgalo. Preko tančice sorodstva se ji on približuje kot mož, enak vsem drugim in sorvražen kot vsi drugi.

»Kakšna vražja zima,« je rekel in si gladil škornje iz rhovine. »Že dolgo nismo imeli takšne zime. Bojevati smo se morali z njo in premočila nas je, kot da bi se kopali v hudourniku. Ah,« se je dvignil in vzdihnil, »moral bi biti bogat kot ti Marianna, da bi ne imel skrbi.«

»Da, toda tudi mi smo imeli dovolj skrbi!«

»Tite je rekel nekoliko zaničljivo. Toda zdelo se je, da se tega vzklika že kesa in je povesil mračne oči.

»Jaz? Kaj jaz?« je vprašala skoraj razdraženo. »Ali morda nimam jaz skrbi?«

»Da, imaš jih, seveda. Pa, lepo je, imeti skrbi, a sedeti pri ognju in imeti okoli sebe vse lepo v redu.«

»Da! Kaj pa vse ono, kar je zunaj?«

»Res je: toda srce, ki je kot jadralnica na morju v uri hudournja.«

»Sebastiano! Moje srce je v zavetju, je zaprto kot v zabojcu.«

»Daj mi torej ključ!«

»Ključa ni, zaboj pa je razbit. A kaj briga to tebe?«

»Briga me!« je potrdil z višjim glasom. Nenadoma je stresel z glavo in žugajoče zrl v Marianno.

In Marianna je žutila, kako bije v zaboju njena srce. Pred temno grožnjo se je zbudil v njej nov občutek: strah jo je bilo.

Toda nagon samoočrambe jo je takoj stregnil.

»Dobro, kaj hočeš?« je govoril njen pogled, ki se je neustrašeno zapeljal v njegove oči. »Ti mi nisi dal nikdar ne pomoči ne ljubezni in ne kaj svojega. Ali prihajaš sedaj z namenom, da vzameš, kar je mojega?«

»Marianna,« je dejal z dvignjenimi prsmi, ki so težko sople. »Marianna, je dostavil ter znižal glas, da bi ga služkinja, ki je bila na dvorišču, ne slišala. »Prišel sem, da govoriva o resni zadevi. Da, zima je bila dolga in ostra in nisem prišel, ker sem se bojeval z avojo jezo, kot se moram boriti z vetrom. In mislim sem tudi, da je vse le šala in nekaj, kar bo šlo mimo.«

Ne da bi zganila »repalnicami, je Marianna uprla pogled v njegove oči, kot da bi hotela v njih brati neizgovorjene besede.

»Če sprejmeš ti vse kot šalo. Jaz pa nisem bila na šalo navajena.«

Sebastiano je čakal, da bi Marianna nadaljevala. Po kratkem premolku je vprašala: »Ali je bilo vse to, kar si mi imela povedati, sestrična moja? Da? Dobro, modra si. Da, včasih se šalimo, a šala se nenadoma spremeni v resno zadevo. In zaradi tega te vprašam: kaj misliš ukreniti? Ali se ne bi posvetovala s sorodniki? Marianna! Kaj misliš storiti?«

Vstal je in zaprl okno, se nanj naslonil in dolgo zrl v Marianno. Njegove oči so bile zdaj jasne in polne upanja, zdaj srepe od jeze.

»Marianna, v zadnjem času je prišel tvoj oče pogostoma k meni. Bolan je zaradi prevelike žalosti. Najprej se je zdelo, da mi boče nekaj zaupati, a potem ni odgovarjal niti na moja vprašanja in odšel. Tedaj sem spoznal, da je zadeva resna. Sedaj sem tu; dvigni glavo. Marianna, hočem, da me gledaš; hočem, da mi poveš, kaj nameravaš!«

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petineta vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Službe

Dober:

Stalno službo

nudi agilnim osebam v vseh krajih denarna ustanova. Stalno, reprezentativno in donosno delo. Strokovno znanje nepotrebnost. Obširne ponudbe s sliko poslati na Inter-reklam, Zagreb, Masarykova 28, pod »Namještene P-65204.«

Pekovski pomočnik

vojaščin prost, se takoj sprejme. Kalčič, Celovška cesta 250, Ljubljana.

Poštena zakonca

neoporečne preteklosti - se sprejmeta v stanovanje z eno sobo in kuhinjo. Mož bi imel službo v tovarni, žena bi opravljala dela na vrtu. Ponudbe s potrdilom župnega arada na upravo »Slovenca« pod znakno »Poštena zakonca«.

Brivskega pomočnika

vojaščin prostega, takoj sprejme M. Podkrajsek, Sv. Petra cesta 12, Ljubljana.

Kolesa

še 24 koles

odličnih znamk, po stari nizki ceni nudi

Podobnik Franc

trg., Rudnik, Ljubljana.

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenca«

Kupimo

VSakovrstno ZLATO SREBRO - PLATINO BRILJANTE ŠKARNICE, SPOJNE, KAMNE, Biseri, itd. Stariški nakipi, ter umetnine po najvišjih cenah. Jos. EBERLE LJUBLJANA, TYRŠEVA 2.

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Frančiškanska ulica 3

Prezračevalce

rabljen, za prostornino 16 m³, kupimo. - Ponudbe na Dolničar & Richter, Ljubljana.

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, Juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 8

Denar

Posojila

se dajo na odplačilo na 2-3 leta, posojila po posebnih posojih državnim in samoupravnim uradnikom, obrtnikom in malim trgovcem. - Natančnejša pojasnila pošilja Pučka štedionica d. d. - Kostanjica.

Kurivo

Suha bukova drva

prima cepanice, ponudite z navedbo cene franko vagon nakladalna postaja - tvrdki Dom. Cebin, Ljubljana, Wolfova 3.

Prodamo

Gomolji

begonij, dalij, gladjol, paeonij so nam prispeli iz Belgije. Sever & Komp. Ljubljana.

Česke emajline ploščice za oblogo kopalnice, štedilnikov itd., se zopet dobe pri Antonu Kovačiču, izdelovalcu peč, Ljubljana.

Kovčegi, ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtniki, gamaše, nagobniki za pse itd. - Vse v veliki izbiri priporočila KRAVOS Maribor, Aleksandrova 13

Kupujte pri naših inserentih

Posestva

»REALITETA«

posestva posredovalnica v Ljubljani je samo v PREŠERNOVI ULICI 54 Nasproti glavne pošte Telefon 44 - 20

Stanovanja

Oddajo:

Dvosobno stanovanje oddam na deseli. Kopic, Cerkije pri Kranju 67.

Soba in kuhinjo

dam ženi, ki bi opravljala malenkostna dela na vrtu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Soba in kuhinja«.

Čitajte »Slovenca«

Sobe

Oddajo:

Opremljeno sobo lepo, s posebnim vhomom oddam. Sv. Petra c. 44/I.

Razno

Lisice strojimo

barvamo in prvovrstno izdelamo. - Krznarstvo L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 5.

Objave

Preklic

Spodaj podpisani nisem plačnik dolgov, katere napravi moja žena Fani Garbajs. Ivan Garbajs, Društvena ulica št. 23. Moste.

Kupimo elektrogenerator

3150 voltov, 50 period, za vrtilni tok, trofazni, 1000 obratov, ca 100 KW. Podrobne pismene ponudbe z navedbo cene poslati na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9 pod št. 58457

V globoki žalosti naznanjamo, da nas je zapustila včeraj, dne 1. aprila naša ljuba teta, gospa

Marija Krajncič

soproga nadučitelja

Pogreb blage pokojnice bo danes ob 15 iz mrlišnice na Magdalensko pokopališče na Pobrežju.

Maribor, dne 2. aprila 1941.

Zalujoči ostali.

Josipina Weibl in Ana Papež javljata v svojem in v imenu ostalih sorodnikov, da je umrl po dolgem, težkem trpljenju, spravljen z Bogom, njihov ljubljani brat, gospod

Alojzij Vernik

poštni ravnatelj v pokoju

Dragi pokojni leži na mrliškem odru Stara pot št. 2. Pogreb bo v petek, 4. aprila ob pol 4 popoldne z Zal iz kapele sv. Petra na pokopališče k Sv. Križu, da k svojim leže v večni mir in pokoj.

Ljubljana, dne 2. aprila 1941.

Mirno je v Gospodu zaspal po dolgi, mukopolni bolezn naš dobri oče, stari oče, gospod

Franc Godnjavec

posestnik in gostilničar v Trebnjem

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 4. aprila 1941, iz hiše žalosti Stari trg 20 na trebanjsko pokopališče.

Trebnje-Gornja Radgona, dne 2. aprila 1941.

Žalujoči Godnjavec-Golobovi